Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0014

Lidská práva a demokracie ve světě a politika EU v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019 (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Evropský parlament,

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a další smlouvy a nástroje OSN týkající se lidských práv,

— s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina základních práv“),

— s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho zásadu č. 2, 3, 11 a 17,

— s ohledem na články 2, 3, 8, 21 a 23 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),

— s ohledem na články 17 a 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

— s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie představenou dne 28. června 2016,

— s ohledem na 17 cílů udržitelného rozvoje OSN a Agendu pro udržitelný rozvoj 2030,

— s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a na obecné připomínky vydané Výborem OSN pro lidská práva,

— s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a na obecné připomínky Výboru OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva,

— s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) a na obecná doporučení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen,

— s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 a na dva opční protokoly k této úmluvě, které byly přijaty dne 25. května 2000,

— s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením ze dne 30. března 2007,

— s ohledem na politické prohlášení Valného shromáždění OSN o HIV a AIDS: o urychleném postupu k urychlení boje proti HIV a o ukončení epidemie AIDS do roku 2030, které bylo přijato dne 8. června 2016,

— s ohledem na Deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin přijatou dne 18. prosince 1992,

— s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 22. prosince 2018 o celosvětové výzvě ke konkrétním opatřením pro úplné odstranění rasismu, rasové diskriminace, xenofobie a související nesnášenlivosti a ke komplexnímu provádění Durbanské deklarace a akčního programu a k příslušným následným opatřením,

— s ohledem na rozhodnutí Valného shromáždění OSN ze dne 28. května 2019, kterým byl 22. srpen vyhlášen Mezinárodním dnem památky obětí násilných činů spáchaných na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení,

— s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2467 ze dne 29. dubna 2019 o sexuálním násilí souvisejícím s konflikty,

— s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325 týkající se žen, míru a bezpečnosti a na strategický přístup EU pro ženy, mír a bezpečnost na období 2019–2024,

— s ohledem na iniciativu EU-OSN „Spotlight“ zaměřenou na vymýcení násilí páchaného na ženách a dívkách,

— s ohledem na Pekingskou akční platformu a akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a na výsledky jejich hodnotících konferencí,

— s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 190 ze dne 21. června 2019 o násilí a obtěžování,

— s ohledem na Deklaraci o budoucnosti práce přijatou u příležitosti 100. výročí založení MOP dne 21. června 2019,

— s ohledem na memorandum o porozumění ze dne 16. srpna 2019 týkající se spolupráce mezi Programem OSN pro životní prostředí a Úřadem vysokého komisaře OSN pro lidská práva,

— s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků přijatou dne 5. listopadu 1992,

— s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“) ze dne 11. května 2011, kterou ne všechny členské státy ratifikovaly,

— s ohledem na Akční plán pro lidská práva a demokracii (2015–2019) – „Zajistit ústřední postavení otázky lidských práv v agendě EU“ ze dne 28. dubna 2015 (JOIN(2015)0016), který Rada přijala dne 20. července 2015, a na jeho přezkum v polovině období z června 2017 (SWD(2017)0254),

— s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii (2020–2024), který Rada přijala dne 17. listopadu 2020,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 18. února 2019 o prioritách EU ve fórech OSN pro lidská práva v roce 2019,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 17. června 2019 o opatřeních EU k posílení multilateralismu založeného na pravidlech,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 15. července 2019 o prioritách EU v OSN a na 74. zasedání Valného shromáždění OSN,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 14. října 2019 o demokracii,

— s ohledem na obecné zásady EU pro prosazování a ochranu požívání veškerých lidských práv lesbickými, gay, bisexuálními, transgender a intersexuálními (LGBTI) osobami přijaté dne 24. června 2013,

— s ohledem na pokyny EU týkající na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení přijaté dne 24. června 2013,

— s ohledem na obecné zásady EU týkající se trestu smrti, které Rada aktualizovala dne 12. dubna 2013, obecné zásady EU týkající se svobody projevu online i offline, které Rada přijala dne 12. května 2014, a obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv, které Rada přijala dne 14. června 2004,

— s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti, které Rada přijala dne 18. března 2019,

— s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se nezávadné pitné vody a odpovídajících hygienických podmínek, které Rada přijala dne 17. června 2019,

— s ohledem na revizi obecných zásad politiky EU vůči třetím zemím týkající se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání z roku 2019, kterou Rada přijala dne 16. září 2019,

Středa 20. ledna 2021

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2020“ (COM(2020)0660) a na geopolitickou agendu pro volební období EU 2019–2024,

— s ohledem na zprávu Komise z června 2020 s názvem „Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality“ (Právní uznání genderové identity v EU: cesta transsexuálních osob směrem k plné rovnosti)“,

— s ohledem na společné sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020) 0017) a na závěry předsednictví Rady ze dne 16. prosince 2020 o GAP III,

— s ohledem na průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) („LGBTI Survey II“) nazvaný „Dlouhá cesta k rovnosti LGBTI osob“, zveřejněný dne 14. května 2020,

— s ohledem na rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv ze dne 30. července 2020 o úloze zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU,

— s ohledem na zprávy zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU a na zprávy z meziskupiny EP pro svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení a náboženskou toleranci,

— s ohledem na výroční zprávu EU o lidských právech a demokracii ve světě za rok 2019,

— s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2017 o korupci a lidských právech ve třetích zemích [1],

— s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy [2],

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o pokynech EU a mandátu zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU [3],

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2018 [4] a na svá předchozí usnesení k předešlým výročním zprávám,

— s ohledem na všechna svá usnesení týkající se porušování lidských práv, demokracie a právního státu (tzv. „naléhavá usnesení“) podle článku 144 jednacího řádu, která byla přijata v roce 2019,

— s ohledem na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, kterou v roce 2019 získal Ilham Tohti, ujgurský obránce lidských práv, profesor ekonomie, zastánce práv ujgurské menšiny v Číně a politický vězeň držený v Číně,

— s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,

— s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0259/2020),

A. vzhledem k tomu, že oslava 10 let existence Listiny základních práv v roce 2019 připomněla Unii její proklamovaný závazek a ze Smluv vyplývající povinnost, aby rozhodně pokračovala v opatřeních na ochranu, prosazování a dodržování lidských práv, a to jak uvnitř, tak vně svých hranic; vzhledem k tomu, že při této příležitosti EU znovu potvrdila svůj závazek být i nadále vlivným aktérem na světové scéně a nadále plnit vedoucí úlohu globálního obránce demokracie a lidských práv;

---

[1] Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 82.
[2] Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.
[3] Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 30.
[4] Přijaté texty, P9_TA(2020)0007.

B. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je jednou ze základních hodnot EU a právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace je součástí základních práv, která jsou zakotvena ve Smlouvách a v Listině základních práv, a vzhledem k tomu, že by se tudíž mělo v rámci veškeré činností a politik EU přihlížet k problematice rovnosti žen a mužů, která by do nich měla být začleněna jako horizontální zásada;

C. vzhledem k tomu, že křesťané jsou nejpronásledovanější náboženskou skupinou na světě a tvoří 80 % všech pronásledovaných věřících; vzhledem k tomu, že toto pronásledování sahá od rutinní diskriminace ve vzdělávání, zaměstnání a společenském životě přes omezení všech forem projevu až po fyzické útoky proti křesťanským komunitám, které se blíží naplnění mezinárodní definice genocidy přijaté OSN;

D. vzhledem k tomu, že Pekingská deklarace a akční platforma z roku 1995 už 25 let poukazuje na význam rovných práv a příležitostí pro ženy a na jejich rovnou účast na rozhodování a demokratickém procesu upevňování demokracie;

E. vzhledem k tomu, že nedostatek žen při rozvoji umělé inteligence zvyšuje riziko předpojatosti; vzhledem k tomu, že vzdělávání v oblasti vědy je důležité pro získávání dovedností, důstojné práce a pracovních míst v budoucnu i pro to, aby se prolomily genderové stereotypy, podle nichž jsou tyto oblasti považovány za typicky mužské, aby se tak ženám umožnilo plné uplatňování lidských práv;

F. vzhledem k tomu, že během oslav 30. výročí vzniku Úmluvy OSN o právech dítěte v listopadu 2019 EU zdůraznila svůj závazek vypracovat komplexní strategii v oblasti práv dětí a rodičů a učinit tato práva ústředním bodem politik EU; vzhledem k tomu, že Parlament uspořádal dne 20. listopadu 2019 specializovanou konferenci, která se zabývala řadou otázek včetně výzev v oblasti ochrany práv dítěte v neustále se měnícím digitálním světě, zejména v souvislosti se zákazem přístupu k dětské pornografii a bojem proti obtěžování a násilí, překonávání překážek na cestě k plnému požívání práv dětí a řešení měnící se povahy ozbrojených konfliktů a jejich dopadu na budoucnost dětí, včetně dopadu těchto konfliktů na jejich vývoj, vzdělání a pozdější život, přičemž byla zohledněna prohlášení pronesená během diskuse dětmi;

G. vzhledem k tomu, že krize vyvolaná globální pandemií COVID-19, způsoby, jakými na ni státy reagovaly, prohloubení nerovností a obtížná situace, kterou tato pandemie způsobila zejména v případě nejvíce zranitelných a marginalizovaných skupin, jakož i žen, a její dopad na mezinárodní vztahy, mezinárodní řád založený na pravidlech a konflikty, což jsou všechno faktory, jež mají dlouhodobý dopad na všechny záležitosti týkající se dodržování lidských práv;

H. vzhledem k tomu, že názorným příkladem je to, že krize způsobená pandemií vedla většinu zemí k přijetí mimořádných opatření, která omezila svobodu požívání mnoha lidských práv, mezi něž patří především svoboda pohybu a shromažďování, nebo k zavedení nových prostředků sledování, aby se zabránilo přenosu viru COVID-19; vzhledem k tomu, že tato opatření oprávněně vyvolala otázky ohledně jejich nezbytnosti, zákonnosti, přiměřenosti, nediskriminační povahy, doby trvání a důsledků v duchu ochrany základních svobod z krátkodobého i dlouhodobějšího hlediska; vzhledem k tomu, že tuto pandemii doprovází další negativní trendy, které v některých zemích oslabují demokracii a omezují prostor pro občanskou společnost;

I. vzhledem k tomu, že globální recese způsobená pandemií by mohla vést vlády k tomu, aby upřednostňovaly stimulaci hospodářských činností a přilákání investic; zdůrazňuje, že by tak neměly činit na úkor svých vlastních ambicí týkajících se politických cílů a standardů v některých jiných oblastech, jako je ochrana lidských práv, opatření v oblasti klimatu a boj proti chudobě, zejména chudobě dětí a jejich rodin;

J. vzhledem k tomu, že celosvětový nárůst autoritářství a populismu představuje hrozbu pro hodnoty a zásady, na nichž je Unie založena;

K. vzhledem k tomu, že neliberální režimy se stále více vzdalují od cesty zralých demokracií a západních demokratických standardů a zakotvují se v pozicích, které vedou k soustavnému a záměrnému porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že tyto neliberální režimy omezují základní práva a svobody, a poskytují tak falešný dojem volební legitimity ve volbách, které nelze považovat za svobodné, spravedlivé nebo transparentní;

L. vzhledem k tomu, že krizové situace v oblasti životního prostředí včetně změny klimatu a odlesňování jsou výsledkem lidských činů a vedou k porušování lidských práv nejen přímo postižených osob, ale také lidstva jako celku; vzhledem k tomu, že je důležité si uvědomovat souvislost mezi lidskými právy a ochranou životního prostředí; vzhledem k tomu, že zajištění přístupu k vodě je zásadní, pokud jde o předcházení napětí v některých regionech;

M. vzhledem k tomu, že nezbytným předpokladem pro úspěšnou a účinnou politiku EU v oblasti lidských práv je větší soulad mezi vnitřními a vnějšími politikami EU a také mezi jednotlivými vnějšími politikami EU; vzhledem k tomu, že politiky na podporu lidských práv, demokracie, právního státu a boje proti beztrestnosti by měly být začleněny do všech ostatních politik EU s vnějším rozměrem, jako jsou politiky v oblasti rozvoje, migrace, bezpečnosti, boje proti terorismu, práv žen a rovnosti žen a mužů, rozšíření a obchodu; vzhledem k tomu, že větší konzistentnost by měla EU umožnit rychleji reagovat v raných fázích případů porušování lidských práv a být aktivnějším a důvěryhodnějším aktérem v oblasti lidských práv v globálním měřítku;

N. vzhledem k tomu, že plné dodržování lidských práv a evropských norem v partnerských a sousedních zemích EU včetně zvládání uprchlické krize a řešení migrace je jednou z klíčových priorit Evropské unie; vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv, na niž měla dopad pandemie COVID-19, je v sousedních zemích znepokojující, a tyto země musí v tomto ohledu přijmout vhodná opatření a pracovat v souladu se svou občanskou společností, která zahrnuje i osoby s proevropským a demokratickým zaměřením;

O. vzhledem k tomu, že v rostoucím počtu zemí, zejména v Asii, na Blízkém východě a v Africe, jsou využívány zákazy cestování k tomu, aby bylo obhájcům lidských práv zabráněno v účasti na mezinárodních akcích;

Lidská práva a demokracie: obecné trendy a klíčové výzvy

1. vítá, jak na pandemii COVID-19 zareagovaly ty země, které daly na první místo právo na život a zdraví; zdůrazňuje, že je současně nutné zajistit, aby měli lidé odpovídající životní úroveň; připomíná, že veškerá opatření v reakci na pandemii musí být zakotvena v lidských právech a zásadách nediskriminace a být s nimi v souladu a měla by zaručit pokrok při plnění cílů udržitelného rozvoje;

2. zdůrazňuje potřebu zajistit plné dodržování lidských práv a zásady, že lidská práva jsou univerzální a nezcizitelná, nedělitelná, vzájemně provázaná a na sobě závislá, a odsuzuje jakékoli pokusy o jejich relativizaci;

3. vyjadřuje však velmi vážné znepokojení nad poklesem norem v oblasti demokracie a lidských práv a požívání základních svobod, který krize v některých zemích způsobila; domnívá se, že tento tlak je primárně výsledkem rostoucího autoritářství, jakož i ničivých hospodářských a sociálních důsledků krize a jejich využívání jako záminky k manipulaci státních orgánů a volebních harmonogramů, k potlačování činnosti obránců lidských práv, zejména obránců menšin, politických protivníků, zástupců médií nebo občanské společnosti a k omezování základních svobod a lidských práv, včetně osob nebo skupin čelících diskriminaci, jako jsou náboženské menšiny a menšiny vyznávající určité přesvědčení, a LGBTI osoby, pro účely nesouvisející s pandemií; v této souvislosti rovněž zdůrazňuje nárůst nenávistných výroků založených na rase, etniku, náboženství nebo kastě, dezinformace, cílené obviňování zranitelných skupin z šíření viru, nárůst domácího a genderově motivovaného násilí a genderových nerovností; vyjadřuje znepokojení v souvislosti s případy diskriminace při distribuci pomoci poskytované v souvislosti s pandemií COVID-19; považuje za nepřijatelné, aby byla pomoc z jakýchkoli důvodů upírána, a to i na základě náboženství; rovněž zdůrazňuje, že jsou v rozporu s lidskými právy široce využívány digitální technologie zaměřené na zastavení pandemie, pomocí nichž jsou sledováni občané a jsou získávány jejich soukromé údaje;

4. potvrzuje, že státy se musí zdržet toho, aby pandemii COVID-19 zneužívaly k upevnění autoritářské moci, oslabení demokracie a právního státu nebo pošlapávání lidských práv; vyjadřuje hluboké znepokojení nad vyhrocením opatření přijímaných autoritářskými režimy, jejichž cílem je potlačit nesouhlas a omezit prostor pro činnost občanské společnosti; zdůrazňuje důležitost občanské společnosti, jejíž existence umožňuje flexibilní, včasné a účinné reakce na režimy porušující mezinárodní právo, lidská práva a demokratické zásady; je znepokojen tím, že mimořádná opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19 často nejsou doprovázena jasnými povinnostmi, pokud jde o jejich zrušení po skončení krize;

5. připomíná, že všeobecný přístup ke zdravotní péči je lidským právem a podporuje veškerý pokrok směrem ke všeobecné zdravotní péči, která má zásadní význam pro udržitelný rozvoj; vítá globální reakci Evropské unie na pandemii COVID-19 založenou na koncepci „tým Evropa“, která klade důraz na vyjádření solidarity a poskytnutí hmatatelné pomoci partnerům, zejména nejohroženějším a nejvíce zasaženým zemím;

6. se znepokojením si všímá nedostatků v systémech zdravotní péče v mnoha zemích, které oslabují právo lidí na fyzické i duševní zdraví a léčiva, a to i pokud jde o preventivní opatření k předcházení infekce, opatření související s vodou a hygienická opatření jakož i opatření související s informacemi a nediskriminací v oblasti přístupu a práv; vítá prohlášení Komise, že vakcína proti COVID-19 by měla být celosvětově dostupná a že EU vynaloží za tímto účelem veškeré úsilí;

7. připomíná, že při řešení pandemie COVID-19 musí státy zajistit, aby jejich reakce zahrnovaly genderově citlivý a průřezový přístup s cílem zaručit všem ženám a dívkám právo na život bez diskriminace a násilí a přístup k základním službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, které potřebují;

8. připomíná, že pandemie rovněž vedla k tomu, že na celosvětové úrovni došlo ke snížení monitorování a dokumentace případů porušení lidských práv; podporuje mezinárodní úsilí o hodnocení reakcí různých států na pandemii, pokud jde o omezení politických, sociálních a hospodářských svobod, jakož i úsilí o vytvoření společného rámce založeného na lidských právech, který poslouží jako základ pro budoucí reakce na sanitární krize; v této souvislosti vítá, že Komise v součinnosti s Mezinárodním institutem pro demokracii a volební podporu (IDEA) zahájily globální monitorování (tzv. Global Monitor);

9. důrazně odsuzuje velký počet případů diskriminace, netolerance, pronásledování a zabíjení v souvislosti s etnickým původem, státní příslušností, společenskou třídou, kastou, náboženským vyznáním, přesvědčením, jazykem, věkem, pohlavím, sexuální orientací, genderovou identitou, vyjádřením pohlavní identity nebo pohlavními znaky, ke kterým v mnoha zemích a společnostech stále dochází; vyjadřuje politování nad tím, že se jednotlivci i komunity stávají terčem netolerantních a nenávistných prohlášení a činů; považuje rozmach rasismu, antisemitismu a xenofobie v mnoha zemích za nepřijatelný; trvá na tom, že vlády na celém městě musí rasismus a diskriminaci jednoznačně odsoudit a projevovat vůči těmto jevům nulovou toleranci;

10. zdůrazňuje obrovskou a rostoucí hrozbu pro lidská práva, kterou s sebou přináší změna klimatu, ničení životního prostředí a úbytek biologické rozmanitosti tím, že lidi připravují o základní právo na život, zejména kvůli vyšší úrovni světového hladu, hospodářským a sociálním nerovnostem, omezením přístupu k vodě a dalším úmrtím na podvýživu a zvýšenému šíření nemocí; konstatuje, že změna klimatu také brání uplatňování dalších lidských práv, včetně práva na zajištění potravin, nezávadnou pitnou vodu a hygienu, zdraví, adekvátní bydlení, sebeurčení, práci a rozvoj; dále upozorňuje na rizika, která změna klimatu představuje pro mír a bezpečnost, protože nedostatek potravin a vody může vést k boji o přírodní zdroje a poté k nestabilitě a konfliktům uvnitř států a mezi nimi; upozorňuje zejména na souvislost mezi tímto využíváním přírodních zdrojů a přímým či nepřímým financováním konfliktů, válek a násilí, a to i některými aktéry ze soukromé sféry; zdůrazňuje, že nejméně rozvinuté země jsou vůči změně klimatu nejzranitelnější, protože je pro ně nejtěžší čelit jejím ničivým dopadům, přestože produkují méně skleníkových plynů než bohatší země, kterým takovéto těžké dopady nehrozí;

11. potvrzuje, že podpora a ochrana lidských práv a opatření v oblasti klimatu a životního prostředí jsou vzájemně propojeny, protože zejména mezinárodní právo v oblasti lidských práv poskytuje přístup k nápravným opatřením a právním prostředkům k nápravě škody způsobené změnou klimatu, k provádění opatření pro boj proti změně klimatu a k tomu, aby bylo možné volat země, podniky a osoby k odpovědnosti za jejich reakci na změnu klimatu a za jednání přispívající k dalšímu zhoršování stavu životního prostředí;

12. zdůrazňuje, že biologická rozmanitost a lidská práva jsou vzájemně provázané a navzájem závislé, a připomíná, že státy mají povinnost chránit biologickou rozmanitost, na níž tato práva závisí, a to zajištěním účasti občanů na rozhodování o biologické rozmanitosti a umožněním přístupu k účinným opravným prostředkům v případě ztráty a degradace biologické rozmanitosti; vyjadřuje podporu vznikajícímu normativnímu úsilí na mezinárodní úrovni v souvislosti s trestnými činy v oblasti životního prostředí; v tomto ohledu vybízí EU a členské státy, aby prosazovaly uznání ekocidy jako mezinárodního zločinu podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu;

13. zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost pomoci osobám vysídleným v důsledku změny klimatu a životního prostředí; považuje za důležité, aby se na mezinárodní úrovni usilovalo o vymezení pojmu „osoby vysídlené v důsledku změn životního prostředí“ v rámci Organizace spojených národů s cílem vytvořit mezinárodní právní rámec a zaujmout společný přístup k ochraně osob nucených opustit své bydliště; uznává, že dopady změny klimatu na životní prostředí mohou zhoršit nucené vysidlování, a proto zdůrazňuje, že je třeba v souladu s Pařížskou dohodou rychle zavádět politiky ke snižování dopadů změny klimatu;

14. vyjadřuje značné znepokojení nad odlesňováním, nezákonnou těžbou a výrobou nelegálních drog, zejména v Amazonii v roce 2019, neboť lesy přispívají ke zmírňování změny klimatu tím, že absorbují a ukládají oxid uhličitý; zdůrazňuje, že původní obyvatelé jsou často prvními oběťmi odlesňování, které kromě jiných práv ohrožuje jejich práva k půdě a přístup k životně důležitým zdrojům; v této souvislosti zdůrazňuje jejich právo určit a stanovit priority a strategie pro svůj vlastní rozvoj a využívání své půdy, území a dalších zdrojů; zdůrazňuje, že beztrestnost porušování práv původních obyvatel je hnací silou odlesňování, a proto považuje za zásadní, aby za tato porušování práv byla vyvozena odpovědnost; konstatuje, že nezákonné využívání přírodních zdrojů může vést k závažným negativním dopadům na sociální, hospodářská, kulturní, občanská a politická práva místních komunit, včetně základního práva lidí na sebeurčení a zásady trvalé svrchovanosti nad svými přírodními zdroji;

15. vítá rostoucí ambice a mobilizaci občanů, zejména mladších generací, k politickým a společenským změnám příznivým pro dodržování lidských práv, demokratickou správu věcí veřejných, rovnost a sociální spravedlnost, ambicióznější opatření v oblasti klimatu a lepší ochranu životního prostředí; zdůrazňuje, že v roce 2019 se ve všech regionech světa zrodila masivní protestní hnutí, která odrážejí tyto ambice a jež požadují změny v institucionálním a hospodářském uspořádání společností a opatření na boj proti změně klimatu a podporují rozvoj spravedlivější globální společnosti; odsuzuje skutečnost, že obyvatelům řady zemí je prostřednictvím různých zákonných, správních a jiných opatření, jako je násilné potlačování protestů, šikanování a svévolné zadržování, upíráno právo na pokojné protesty; zdůrazňuje, že v roce 2019 byly zadrženy stovky pokojných demonstrantů, přičemž s mnohými osobami bylo špatně zacházeno a mnozí demonstranti byli svévolně zadržováni a nuceni zaplatit vysoké pokuty v soudních řízeních, v nichž nebyly zaručeny minimální procesní normy; zdůrazňuje, že je důležité zachovat pokojný charakter protestních akcí, a vyjadřuje znepokojení v souvislosti s některými okrajovými skupinami, které využívají demonstrace a formující se sociální hnutí k tomu, aby páchaly násilí a narušovaly každodenní život; žádá vlády, aby vůči pokojným demonstrantům nepoužívaly nepřiměřenou sílu a aby všechny pachatele takovýchto činů pohnaly k odpovědnosti;

16. považuje za zásadní politické reakce na oprávněné požadavky společností, rodin a jednotlivců, které jsou založeny na inkluzivním dialogu; na druhé straně odsuzuje potlačování pokojných hnutí, zejména nepřiměřeným použitím síly bezpečnostními složkami, které určité vlády používají vůči obyvatelům svých zemí s cílem umlčet nesouhlasné a kritické hlasy;

17. zdůrazňuje, že vraždy, fyzické a pomlouvačné útoky, uvěznění, vyhrožování smrtí, obtěžování, zastrašování a omezování svobody projevu jsou i nadále nástroji, které jsou po celém světě systematicky využívány proti obráncům lidských práv, včetně obránkyň lidských práv, obráncům práv na svobodu náboženského vyznání a přesvědčení, místním komunitám, původnímu obyvatelstvu, ochráncům životního prostředí a půdy, nevládním organizacím a aktivistům občanské společnosti, oznamovatelům a novinářům; konstatuje, že obránkyně lidských práv čelí genderově specifickým hrozbám;

18. je hluboce znepokojen tím, že některé země používají represivní právní předpisy v oblasti kybernetické bezpečnosti a boje proti terorismu k zásahům proti obráncům lidských práv; poukazuje na existenci politických trendů směrem k hlubšímu nacionalismu a zneužívání náboženského vyznání k politickým účelům, které rozněcují nesnášenlivost;

19. zdůrazňuje, že je povinností orgánů EU aktivně podporovat organizace a jednotlivce zapojené do obrany demokracie a lidských práv; požaduje spravedlnost a odpovědnost v případě všech útoků na obránce lidských práv; vyzývá EU, aby podporovala a chránila obránce lidských práv v celé jejich rozmanitosti; v této souvislosti zdůrazňuje význam opatření Parlamentu při zasazování se o to, aby byly jejich názory brány v potaz, a při prosazování toho, aby orgány třetích zemí okamžitě a bezpodmínečně propustily obránce lidských práv, kteří byli pro svou činnost zadrženi; podporuje práci evropských politických nadací při posilování demokratických procesů a podpoře nové generace politických vůdců po celém světě;

20. je vážně znepokojen přetrvávajícími válkami a vojenskými konflikty a vleklou okupací nebo zabíráním území, které dávají prostor hrubému porušování mezinárodního humanitárního práva a lidských práv, zejména genocidám, masovému zabíjení a nucenému vysídlování civilního obyvatelstva, včetně náboženských menšin, a používání sexuálního násilí, zejména vůči ženám a dětem; důrazně odsuzuje zapojení diktátorských či autoritářských režimů do zástupných válek a zdůrazňuje, že předpokladem udržitelného míru jsou vyjednaná politická řešení; vyjadřuje hluboké znepokojení nad zvýšeným mezinárodním politickým napětím a nad zvýšenou aktivitou nestátních ozbrojených skupin a teroristických organizací a rozvojem násilí mezi komunitami v některých regionech světa;

21. vyjadřuje politování nad skutečností, že zatímco OSN si v roce 2020 připomněla sedmdesáté páté výročí svého vzniku, řada vlád inspirovaných uzavřenými postoji podnikla kroky proti multilateralismu a snahám o mezinárodní spolupráci ve prospěch míru, řešení konfliktů a ochrany lidských práv na základě účelů a zásad Všeobecné deklarace lidských práv OSN, mezinárodního práva, Charty OSN a Helsinského závěrečného aktu; kritizuje, že se na mezinárodní úrovni demokratické země neujaly společného vedení, které by důsledně reagovalo na závažná porušení mezinárodního práva v oblasti lidských práv a které by spojilo síly k prosazování lidských práv a demokracie a posilovalo mezinárodní systémy založené na pravidlech, a naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby se této „prázdné pozice“ ve vedení ujaly;

22. vyjadřuje politování nad neutěšenou situací migrantů a uprchlíků po celém světě, zejména vysídlených žen, dětí a osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním, osob s různou sexuální orientací, osob náležících k pronásledovaným etnickým a náboženským menšinám a menšinám vyznávajícím určité přesvědčení, které patří k nejzranitelnějším skupinám; konstatuje, že počet mezinárodních migrantů se v roce 2019 odhaduje na téměř 272 milionů ([5]) , což odpovídá 3,5 % světové populace, z nichž více než 20 milionů představují uprchlíci ([6]) , a že během posledních dvou let došlo k rozsáhlému vysídlování a migraci; všímá si, že v roce 2019 vzrostl počet žadatelů o azyl, kteří požádali o mezinárodní ochranu v členských státech EU-27 ([7]) v důsledku represí a porušování lidských práv, jehož se mimo jiné dopustily diktátorské režimy, které jsou u moci nezákonně; odsuzuje politická opatření narušující lidská práva migrantů a uprchlíků a ohrožující jejich bezpečnost a životy; důrazně odsuzuje případy diskriminace, netolerance, pronásledování a zabíjení týkající se migrace nebo statusu žadatelů o azyl; odmítá negativní tendenci k obtěžování a kriminalizaci práce těch, kdo obhajují lidská práva migrantů a uprchlíků a poskytují jim pomoc;

23. vítá skutečnost, že úsilí o prosazování práv žen a dívek získalo celosvětově větší význam; konstatuje však, že žádná země na světě dosud nedosáhla rovnosti žen a mužů;

24. zdůrazňuje však, že ve všech oblastech světa, včetně EU, přetrvává všeobecně rozšířené genderově podmíněné násilí, včetně femicidy, a diskriminace, přičemž tato situace vyplývá z nerovností mezi ženami a muži, nerovných genderových norem a mocenské dynamiky, z kulturních zvyklostí, jako je diskriminace na základě kast, nebo z dlouho zavedených diskriminačních právních systémů, jakož i z propagandy a dezinformačních akcí, které oslabují práva žen; odsuzuje vykořisťování žen prostřednictvím obchodování s lidmi a všechny formy genderově podmíněného násilí, včetně sexuálního, fyzického a psychického násilí, což jsou jevy, které patří k nejrozšířenějším a nejsystematičtějším formám porušování lidských práv

25. dále poukazuje na, že se ženy stávají terčem sexuálního násilí z důvodu jejich názorů, náboženství, filozofické orientace nebo aktivismu při obraně lidských práv; zdůrazňuje, že ženy a dívky z etnických a náboženských menšin a z menšin vyznávajících určité přesvědčení jsou vystaveny násilí na základě pohlaví a diskriminaci dvojnásobnou měrou; připomíná, že v důsledku sociální stigmatizace a diskriminačních právních systémů přetrvává v některých zemích systémový problém násilí vůči lesbickým a bisexuálním ženám ve formě „znásilnění za trest“;

26. odsuzuje pokračující nevraživost vůči rovnosti žen a mužů a právům žen, včetně všech pokusů o omezení stávajících nároků a ochrany v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, jakož i právní předpisy, politiky a postupy, které tato práva v mnoha zemích světa nadále popírají nebo omezují; v této souvislosti odsuzuje upírání přístupu k cenově dostupné, kvalitní a komplexní sexuální výchově, službám plánovaného rodičovství, moderní antikoncepci, bezpečnému a zákonnému umělému přerušení těhotenství a zdravotní péči pro matky, a odsuzuje také zneužívání a špatné zacházení se ženami v zařízeních zdravotní péče o matky a předporodní a poporodní péče, jakož i donucovací sexuální a reprodukční

([5]) World Migration Report 2020 (Zpráva o světové migraci z roku 2020) – Mezinárodní organizace pro migraci (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).

([6]) Dle údajů zveřejněných Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4J).

([7]) Asylum statistics – Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics).

zdravotní praktiky, které nerespektují svobodný a informovaný souhlas ženy; zdůrazňuje, že s cílem zabránit chudobě a sociálnímu vyloučení je třeba chránit rodiče, kteří jsou ve znevýhodněném postavení, zejména pak samoživitele a rodiče s početnou rodinou; poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou rodiče moci dále profesně rozvíjet;

27. zdůrazňuje, že je nutné chránit matky v nesnadných životních situacích, zejména matky samoživitelky, aby se zabránilo chudobě a sociálnímu vyloučení; poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou matky moci dále profesně rozvíjet;

28. odsuzuje vlády na celém světě, které se staví proti požadavkům žen na rovnoprávnost nebo podporují negativní reakce na tyto požadavky; zdůrazňuje významnou úlohu, kterou ženy hrají prostřednictvím svého aktivismu v politických a sociálních hnutích, a vyjadřuje politování nad tím, že za to platí vysokou cenu, když se stávají oběťmi násilí způsobeného brutálními represemi a válkou a sexuálního zneužívání během ozbrojených konfliktů;

29. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokračováním závažného porušování lidských práv dětí po celém světě v roce 2019, kdy se slavilo 30. výročí vzniku Úmluvy o právech dítěte, a to jmenovitě nad dětskou prací, předčasnými a nucenými sňatky, obchodováním s dětmi a vykořisťováním dětí, a to i za sexuálním účelem, odvody a vojenskou službou dětí ve skupinách, využíváním dětských vojáků v ozbrojených konfliktech, sexuálním zneužíváním dětí a dětskou prostitucí, rozdělováním rodin a zadržováním dětí z důvodů souvisejících s přistěhovalectvím a také nad problémy dívek spojenými se sexuálním násilím a genderově podmíněným násilím, předčasným těhotenstvím, nákazou virem HIV a předčasným ukončováním školní docházky; považuje za politováníhodné, že v souvislosti s pandemií muselo mnoho dětí a mladých lidí začít pracovat, aby uspokojili své základní potřeby a podpořili svou rodinu, a v důsledku toho zanechali vzdělání; zdůrazňuje, že tento nežádoucí vývoj je úpadkem školního vzdělávání dětí;

30. vyjadřuje hluboký zármutek nad teroristickými a bombovými útoky spáchanými v první polovině roku 2019, jejichž terčem byli věřící a jejich modlitebny, a tyto útoky odsuzuje; je znepokojen tím, že k těmto hrozným činům došlo ve stejnou dobu, kdy probíhaly nenávistné kampaně zahájené určitými politickými představiteli a teroristickými skupinami, jejichž cílem je upřít nebo omezit právo na svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení; naléhavě vyzývá státy, aby prosazovaly svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení a rychlými zásahy proti pachatelům násilí nebo podněcovatelům k nenávisti chránily zranitelné náboženské menšiny a menšiny vyznávající určité přesvědčení;

Zařazení podpory a ochrany demokracie a lidských práv do centra zahraniční politiky EU

31. připomíná, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, solidarity, právního státu a dodržování lidských práv, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o EU; zdůrazňuje, že prosazování těchto hodnot navenek, podpora demokracie, právního státu a univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a dodržování zásad zakotvených v Chartě OSN a v mezinárodním právu je jádrem společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU v souladu s článkem 21 Smlouvy o EU a strategickým zájmem Unie, což by se mělo účinným a soudržným způsobem odrážet ve všech oblastech vztahů Unie se třetími zeměmi;

32. zdůrazňuje, že je důležité, aby se Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) a Komise postavily proti porušování lidských práv, kdekoliv k němu dojde, a to i v blízkých partnerských zemích, a aby na takováto porušení důrazně a hlasitě reagovaly a aby neustále zvyšovaly povědomí a rozšiřovaly znalosti úředníků EU a jejích členských států o lidských právech a rovnosti žen a mužů; připomíná, že klíčovým prvkem úspěšné politiky v oblasti lidských práv je účinné zapojení občanské společnosti a smysluplný dialog s ní; vyzývá všechny delegace EU a jejich kontaktní místa pro lidská práva, aby důsledně plnily svou povinnost setkávat se s obránci lidských práv, včetně obránkyň lidských práv a zástupců občanské společnosti, navštěvovat zadržené aktivisty, prodemokratické disidenty a obránce lidských práv, sledovat jejich soudní procesy a zasazovat se na místě za jejich ochranu; vyzývá rovněž delegace EU, aby takovéto akce podporovaly také v případě, kdy se je snaží zorganizovat poslanci EP, kteří danou zemi navštěvují v rámci oficiální cesty organizované Evropským parlamentem; zdůrazňuje, že je důležité zabývat se nejen důsledky, ale i základními příčinami porušování lidských práv;

Práce EU na mnohostranné úrovni

33. naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby v souladu se závazky k multilateralismu deklarovanými v akčním plánu pro lidská práva a demokracii vypracovaly jasnou strategii boje proti zvyšující se tendenci států upouštět od dodržování mezinárodního rámce pro lidská práva a vzepřít se tomuto rámci, jakož i boje proti pokusům oslabit pojetí lidských práv zakotvené ve Všeobecné deklaraci lidských práv OSN, které se objevují na mezinárodní úrovni; zdůrazňuje svůj názor, že by v této souvislosti mezinárodní právo v oblasti lidských práv a příslib dosažení cílů udržitelného rozvoje do roku 2030 měly nadále představovat základní kameny; doporučuje, aby EU pokračovala ve svém úsilí prostřednictvím spolupráce se zeměmi a zúčastněnými stranami, které mohou nebo nemusí sdílet stejné hodnoty jako EU, s cílem zachovat nebo rozvíjet mezinárodní normy v oblasti lidských práv v souladu s článkem 21 Smlouvy o EU;

34. žádá členské státy, aby zefektivnily zahraniční a bezpečnostní politiku EU tím, že budou v Radě používat pravidlo hlasování kvalifikovanou většinou, konkrétně u otázek, jež souvisí s lidskoprávní problematikou a zejména v případě záležitostí, jež spadají do působnosti akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii, a v případě schvalování sankcí; vyzývá členské státy, aby na mnohostranných fórech hovořily jednotným a silným hlasem EU a aby v době krizí, které zpochybňují základní hodnoty a zájmy Evropské unie, postupovaly jednotně, protože to je jediný způsob, jak může Unie hrát vedoucí úlohu na mezinárodní scéně a využívat svůj vliv k uskutečňování pozitivních změn a zajišťování koordinovanějších reakcí na globální výzvy, především pokud jde o podporu a ochranu lidských práv a výzvy v oblasti životního prostředí a klimatu;

35. opakuje, že EU bude na mezinárodní scéně uznávána a bude působit důvěryhodně a účinně pouze tehdy, budou-li její základní hodnoty, zejména úcta ke svobodě a demokracii, dodržování lidských práv, zásad právního státu a rovnosti, důvěryhodné navenek, a to bude možné pouze tehdy, zajistí-li EU vnitřní a vnější soudržnost své politiky v těchto záležitostech; vyzývá EU a její členské státy, aby šly příkladem, přísně dodržovaly lidská práva a zajistily důslednou obranu a dodržování svých hodnot a podpůrné prostředí pro občanskou společnost;

36. vyjadřuje politování nad tím, že autoritářské režimy zneužívají mnohostranné instituce a snaží se neutralizovat mnohostranné instituce a mechanismy v oblasti lidských práv, pokud jde o jejich schopnost pohnat státy k odpovědnosti za porušování lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby s cílem podpořit reformu mnohostranných institucí, tak aby byly odolnější vůči negativnímu vlivu autoritářských režimů, spolupracovaly s podobně smýšlejícími demokratickými spojenci; vyjadřuje rovněž politování nad skutečností, že členy Rady pro lidská práva OSN (UNHRC) jsou často země, v nichž prokazatelně došlo k závažnému porušování lidských práv, a vyzývá členské státy EU, aby při hlasování postupovaly velmi obezřetně a nepodporovaly země, které kandidují na členy UNHRC a které zjevně porušují lidská práva;

37. domnívá se, že dialog o lidských právech se třetími zeměmi může představovat užitečný nástroj pro bilaterální angažovanost při prosazování lidských práv a jejich obraně, a to za předpokladu, že bude probíhat tak, aby bylo možné dosáhnout žádaných výsledků, a že bude pravidelně přezkoumáván; připomíná, že obecné zásady EU pro dialog o lidských právech nastiňují řadu kritérií pro zahájení dialogu, včetně „rozsahu, v jakém je vláda ochotna situaci zlepšit, míry odhodlání vlády, pokud jde o mezinárodní úmluvy o lidských právech, připravenosti vlády spolupracovat v rámci postupů a mechanismů OSN v oblasti lidských práv a včetně postoje vlády k občanské společnosti“; vyzývá ESVČ, aby pravidelně vyhodnocovala každý dialog, jak stanoví obecné zásady EU; trvá na tom, že je důležité upozornit na jednotlivé případy v rámci dialogu o lidských právech a zajistit vhodná opatření v návaznosti na tyto případy a jejich transparentnost;

Zvláštní zástupce EU pro lidská práva

38. vítá jmenování Eamona Gilmora dne 28. února 2019 zvláštním zástupcem EU pro lidská práva (dále jen „zvláštní zástupce EU“); opakuje, že jmenování zvláštního zástupce EU by mělo být předmětem předchozího slyšení v Parlamentu; vybízí zvláštního zástupce EU, aby vyvíjel diplomatické úsilí o zvyšování účinnosti politiky EU v oblasti lidských práv, o upevňování mezinárodních aliancí na podporu agendy v oblasti lidských práv a o přesvědčování účastníků z celého světa, aby přijali politiku, která by byla v souladu s přísnými normami v oblasti demokracie, lidských práv, právního státu a řádné správy věcí veřejných a s mezinárodním právem a normami, zejména s mezinárodním humanitárním právem a mezinárodním trestním soudnictvím, a tuto politiku prováděli; dále doporučuje, aby zvláštní zástupce EU znásobil své úsilí o zajištění vnitřní soudržnosti EU při vymezování a provádění zahraniční politiky EU v oblasti lidských práv; trvá na tom, aby jeho pravidelné zprávy Radě byly sdíleny také s Parlamentem; vyzývá EU, aby v rámci celkové reformy postavení zvláštního zástupce EU zvýšila viditelnost této funkce a transparentnost činností a misí s ní spojených, mj. prostřednictvím

samostatného oddílu na internetových stránkách ESVČ, a učinila ze zvláštního zástupce EU funkci stálou a disponující dostatečnými zdroji a právem veřejně vystupovat v souvislosti s podáváním informací o výsledcích návštěv zemí mimo EU a informovat o stanoviscích EU k otázkám týkajícím se lidských práv;

Mezinárodní dohody

39. opakuje svou výzvu, aby do všech mezinárodních dohod, zejména o obchodu a přidružení, mezi EU a třetími zeměmi byly systematicky začleňovány doložky o lidských právech a aby byly řádně prosazovány a jejich prosazování bylo sledováno, mimo jiné prostřednictvím měřitelných kritérií a pravidelného posuzování jejich vlivu, se zapojením Parlamentu a občanské společnosti; zdůrazňuje, že tyto doložky by měly stanovit mechanismy k zajištění jejich účinného prosazování a postupy stanovující jasné a věrohodné důsledky vyplývající z porušování dohod, včetně pozastavení nebo, v krajním případě, odstoupení EU od dohod; vyzývá k lepší koordinaci a komunikaci mezi specializovanými subjekty odpovědnými za příslušné politické oblasti, jako je obchod a lidská práva, s cílem účinněji začlenit aspekty týkající se lidských práv do obchodní a investiční politiky; naléhavě vyzývá k vytvoření nezávislých mechanismů ke sledování dodržování lidských práv ve vztahu k obchodním dohodám a dohodám o zahraničních investicích, jakož i nezávislého mechanismu pro podávání a vyřizování stížností, s cílem poskytnout postiženým občanům a místním zúčastněným stranám účinné možnosti nápravy;

40. zdůrazňuje, že prosazování demokracie a lidských práv ve třetích zemích a jejich ochranu lze účinně zajistit, pouze pokud se s ekonomickými a politickými pobídkami EU, jako je přístup k finančním prostředkům EU, poskytování všeobecného systému preferencí (GSP) a další zjednodušení celních sazeb a zrušení vízové povinnosti ze strany EU, pojí určité podmínky; v této souvislosti připomíná, že podle nařízení (EU) 2018/1806 by Komise měla mj. sledovat situaci v oblasti lidských práv ve třetích zemích, které jsou osvobozeny od vízové povinnosti, a pravidelně o tom podávat zprávy Parlamentu a že v případě porušení předpisů v dotyčné zemi by měla pozastavit platnost tohoto osvobození;

Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci

41. vyzývá k zavedení opatření a podpory na prosazování a ochranu demokracie a lidských práv v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci a k vytvoření dostatečného rozpočtu pro tato opatření a podporu, aby odpovídaly úrovni závazků a ambicí Unie;

42. vyzývá Komisi, aby sledovala dodržování lidských práv a článku 8 – Obecné zásady tohoto nástroje partnerskými zeměmi, které mají užitek z financování v rámci tohoto nástroje, a aby získané informace shrnula do kapitoly ve své výroční zprávě o dosahování cílů nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci; vyzývá Komisi, aby pro případ závažného porušení lidských práv nebo zásad nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci ze strany příjemců financování navrhla vhodná opatření, včetně pozastavení financování státních subjektů ze strany EU a přesměrování pomoci k občanské společnosti; vyzývá k větší transparentnosti, pokud jde o ustanovení týkající se lidských práv v dohodách o financování, a k vyjasnění mechanismu a kritérií pro pozastavení platnosti těchto dohod v případě porušování lidských práv, demokratických zásad a právního státu a v případě závažné korupce; vyzývá Komisi, aby se v zemích, v nichž dochází k rozsáhlému porušování lidských práv a represím vůči obráncům lidských práv, důsledně vyhýbala využívání rozpočtové podpory pro vlády třetích zemích jako funkčního způsobu jednání;

43. žádá EU, aby posuzovala veškeré porušování předpisů v souvislosti s unijní politikou, projekty a financováním ve třetích zemích s mimořádnou pečlivostí a aby mu předcházela, mimo jiné tím, že vytvoří mechanismy pro podávání stížností ze strany jednotlivců i skupin, jejichž práva mohla být v důsledku činnosti EU v těchto zemích porušena;

44. vítá neocenitelnou pomoc, která je organizacím občanské společnosti na celém světě poskytována prostřednictvím evropského nástroje pro demokracii a lidská práva, jenž byl stěžejním nástrojem při provádění vnější politiky Evropské unie v oblasti lidských práv; žádá, aby bylo v rámci nástupnického globálního nástroje dále rozšířeno financování občanské společnosti a lidských práv;

45. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s ESVČ stanovila rámec pro vypracovávání výročních zpráv, které Evropská investiční banka (EIB) podává o svých operacích mimo EU s ohledem na dodržování obecných zásad, jimiž se řídí vnější činnost Unie, jak je uvedeno v článku 21 Smlouvy o EU a ve strategickém rámci a akčním plánu EU pro lidská práva; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby projekty podporované EIB byly v souladu s politikou a závazky EU v oblasti lidských práv a aby existovaly mechanismy odpovědnosti, jimiž mohou jednotlivci upozorňovat na porušování práv v souvislosti s činností EIB; vyzývá EIB, aby svou politiku týkající se sociálních norem dále rozvinula a vytvořila z ní politiku lidských práv v oblasti bankovnictví; požaduje, aby do hodnocení projektů této banky byly začleněny ukazatele týkající se lidských práv;

Akční plán EU pro lidská práva a demokracii

46. vítá přijetí akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024; vyjadřuje znepokojení nad tím, že ESVČ nevěnovala náležitou pozornost nabídce Parlamentu a jeho podvýboru pro lidská práva aktivně přispívat k přípravě tohoto plánu v duchu dobré interinstitucionální spolupráce;

47. vyzývá ESVČ a Komisi, aby pořádaly pravidelné konzultace s občanskou společností a aby se zapojily do strukturovaného a pravidelného dialogu s příslušnými orgány Parlamentu o provádění nového akčního plánu s cílem umožnit Parlamentu podílet se na opatřeních akčního plánu, zejména prostřednictvím parlamentní diplomacie, a umožnit mu účinně plnit jeho kontrolní úlohu; doporučuje, aby byl vytvořen soubor měřítek a ukazatelů pokroku s cílem účinně sledovat provádění akčního plánu; vyzývá ESVČ, aby podala zprávu o pokroku při dosahování cílů akčního plánu ve srovnání s těmito měřítky; požaduje, aby ESVČ pravidelně sledovala usnesení a rozpravy Parlamentu, které mají význam pro provádění akčního plánu; trvá na tom, aby členské státy převzaly odpovědnost za akční plán a přispěly k výroční zprávě o jeho provádění tím, že budou informovat o své vlastní činnosti prováděné na základě tohoto strategického dokumentu;

Reagování na globální výzvy v oblasti lidských práv a demokracie

Demokratická správa věcí veřejných a otevírání prostoru pro občanskou společnost

48. zastává názor, že demokratická správa věcí veřejných a právní stát jsou celosvětově napadány v důsledku kombinace faktorů, mezi které patří vzestup autoritářství a populismu, větší nerovnost a chudoba, tlak na občanskou společnost, šíření falešných zpráv, dezinformace, kybernetické hrozby a hybridní války, politické vměšování a kampaně ze strany vnějších subjektů, ztráta důvěryhodnosti veřejných orgánů, polarizace společností a oslabení kolektivních organizací hájících veřejný zájem; zdůrazňuje rovněž, že útoky na svobodu sdělovacích prostředků a pokusy o manipulaci veřejného diskurzu šířením falešných zpráv v sociálních médiích nebyly nikdy tak časté a tak silné; vyjadřuje znepokojení nad tím, že na celém světě dochází k napodobování autoritářských praktik, jako je stigmatizace aktérů občanské společnosti coby „zahraničních agentů“, a k jejich šíření;

49. vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále podporovaly upevňování demokratických institucí a transparentních a důvěryhodných volebních procesů na celém světě, podněcovaly a rozpoutávaly demokratickou diskusi, bojovaly proti nerovnostem, zajišťovaly činnost organizací občanské společnosti, podporovaly dialog mezi různými segmenty společnosti, bojovaly proti korupci a beztrestnosti a posilovaly nezávislost a nestrannost soudnictví a mechanismu odpovědnosti; vyzývá EU, aby ještě více zintenzivnila své úsilí v oblasti pozorování voleb a těsněji spolupracovala s mezinárodními organizacemi, zejména s těmi, které jsou obzvláště důležité, jako Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě;

50. zdůrazňuje, že korupce a porušování lidských práv jsou ve své podstatě mezi sebou propojeny; vyzývá EU, aby do svého programu v oblasti lidských práv začlenila boj proti korupci; znovu připomíná povinnost EU chránit protikorupční sdružení, investigativní novináře a oznamovatele, kteří pracují na odhalování korupce a podvodů;

Opatření v oblasti klimatu a lidská práva

51. potvrzuje, že podpora a ochrana lidských práv a opatření v oblasti klimatu a životního prostředí jsou vzájemně propojeny, protože zejména mezinárodní právo v oblasti lidských práv poskytuje právní cesty k nápravě škody způsobené změnou klimatu, k provádění opatření pro boj proti změně klimatu a k tomu, aby bylo možné volat státy, zejména ty, které jsou největšími znečišťovateli, podniky a subjekty s rozhodovací pravomocí k odpovědnosti za jejich reakci na změnu klimatu;

52. podporuje inkluzivní přístup založený na právech k podpoře opatření v oblasti klimatu, který zajišťuje účast veřejnosti a přístup ke spravedlnosti při tvorbě, provádění a přezkumu politických rozhodnutí týkajících se změny klimatu a jejích důsledků; potvrzuje, že boj proti změně klimatu je nerozlučně spjatý s podporou a ochranou těch, kteří brání planetu a její přírodní zdroje, včetně obránců půdy a životního prostředí a původních společenství;

Přístup EU ke konfliktům, odpovědnosti za porušování lidských práv a boji proti beztrestnosti

53. zdůrazňuje složitost moderních konfliktů, které se často vyvinou uvnitř státu na vnitrostátní nebo regionální úrovni, někdy i ve formě hybridních nebo kybernetických útoků, je do nich zapojeno mnoho stran včetně teroristických organizací a nestátních aktérů a mají katastrofální humanitární důsledky především proto, že je těžké rozlišit, kdo bojuje a kdo ne;

vyzývá EU, aby posílila svou reakci na konflikty, řešila jejich hlavní příčiny, investovala do předcházení konfliktům a snah o mediaci, hledala a udržovala prostor pro politická řešení, vytvářela spojenectví s podobně smýšlejícími zeměmi a regionálními organizacemi, poskytovala další podporu, finanční, technickou i personální, civilním misím a vojenským operacím zaměřeným na udržení míru a podporovala iniciativy na vybudování důvěry mezi znepřátelenými stranami; vyzývá rovněž EU, aby zajistila zohledňování genderového hlediska v tomto úsilí, posílila úlohu žen a mladých lidí při předcházení konfliktům a jejich řešení, jakož i při udržování míru, poskytování humanitární pomoci, obnově po skončení konfliktu, přechodném soudnictví a při podpoře lidských práv a demokratických reforem; vyzývá rovněž EU, aby řešila problém obchodování s lidmi a sexuálního a genderově motivovaného násilí a zajistila trvalý přístup k základním zdravotnickým službám nezbytným k záchraně životů; trvá na tom, že je důležité zajistit soudržnost politiky EU v případech, kdy dochází k okupaci nebo anexi území; připomíná, že politika EU by se ve všech těchto situacích měla řídit mezinárodním humanitárním právem, a to i v případech vleklé okupace území;

54. vyzývá všechny vlády, aby mezinárodním pozorovatelům, včetně zvláštního zástupce EU pro lidská práva, vysoké komisařky OSN pro lidská práva a zmocněnců OSN ke zvláštním postupům, umožnily neomezený přístup na celé jejich území; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout klíčovým mezinárodním humanitárním organizacím a mezinárodním pozorovatelům neomezený přístup do oblastí postižených pokračujícími konflikty a vojenskou agresí;

55. vyzývá členské státy, aby přísně dodržovaly ustanovení článku 7 Smlouvy o obchodu se zbraněmi OSN „Vývoz a posouzení vývozu“ a společného postoje EU k vývozu zbraní tím, že odmítnou jakýkoli převod zbraní a sledovacího zařízení, který by vedl k riziku, že se dovážející stát nebo nestátní aktéři mohou dopustit porušení lidských práv nebo mezinárodního humanitárního práva nebo tomu mohou napomáhat, a to i v rámci evropského mírového nástroje;

56. vyzývá členské státy, aby v rámci evropského mírového nástroje vytvořily pilíř lidských práv, jehož cílem by bylo mimo jiné posílit a podporovat občanskou společnost, a to i prostřednictvím programů s finančními prostředky vyčleněnými přímo na podporu obránců lidských práv jakožto přispěvatelů k budování míru; vyzývá členské státy, aby zvážily možnost začlenění povinných záruk v oblasti lidských práv a posouzení dopadů do budoucího evropského mírového nástroje, včetně dodržování silného politického rámce pro náležitou péči v oblasti lidských práv v záležitostech spojených s obranou a bezpečností, který by se inspiroval politikou OSN týkající se náležité péče v oblasti lidských práv;

57. znovu potvrzuje svou neochvějnou podporu Mezinárodnímu trestnímu soudu (MTS) a vyzývá státy, které jsou smluvními stranami Římského statutu, aby MTS poskytly náležité finanční zdroje, aby mohl plnit úkoly v rámci svého mandátu; vyzývá MTS, aby i nadále nestranně a nezávisle pracoval; žádá EU a její členské státy, aby vybídly všechny členy OSN k tomu, aby ratifikovali a provedli Římský statut; žádá signatáře Římského statutu, aby spolupracovali s MTS; považuje útoky proti MTS za hluboce politováníhodné a nakonec odsuzuje jednotlivé sankce, uvalené na jeho zaměstnance, zejména ty, které jsou namířeny proti vrchnímu žalobci MTS, jež jsou nepřijatelné; vyzývá smluvní strany, aby přijaly konkrétní opatření ke zrušení těchto sankcí a na podporu osob, které jsou jimi dotčeny; zdůrazňuje, že MTS je jedinou mezinárodní institucí, která má schopnost stíhat některé z nejstrašnějších zločinů na světě a bránit oběti, které nemají nikoho jiného, na koho by se mohly obrátit; uznává práci nezávislého odborného přezkumu, který byl pověřen určením oblastí pro reformu, a vyzývá MTS, aby přijal veškerá nezbytná opatření ke zlepšení své výkonosti, účinnosti a pozitivního dopadu, zejména v souvislosti s komunitami a oběťmi, které ovlivňuje jeho práce; žádá EU a členské státy, aby i nadále chránily nezávislost a nestrannost MTS před útoky, jejichž cílem je bránit fungování mezinárodního trestního soudnictví; vyzývá Komisi a ESVČ, aby prozkoumaly způsoby a navrhly nové nástroje, kterými lze přispět k boji proti mezinárodní trestné činnosti, pomoci obětem případů porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva v přístupu k mezinárodní spravedlnosti a ke zjednání nápravy a získání náhrady, mimo jiné prostřednictvím budování schopnosti členských států a třetích zemí uplatňovat ve svých vnitrostátních právních systémech zásadu univerzální jurisdikce;

58. opakovaně vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby jmenoval zvláštního zástupce EU pro mezinárodní humanitární právo a mezinárodní spravedlnost, který bude propagovat, šířit a reprezentovat závazek EU k boji proti beztrestnosti;

59. vyzývá členské státy a síť EU pro vyšetřování genocidy, aby podpořily vyšetřovací tým OSN při shromažďování, ochraně a uchovávání důkazů zločinů páchaných v současnosti nebo spáchaných v nedávné době, aby se neztratily;

60. prohlašuje, že je třeba zajistit spravedlnost pro všechny oběti porušení mezinárodních lidských práv a humanitárního práva a v souvislosti se všemi pokračujícími ozbrojenými konflikty vyzývá k okamžitému zastavení nepřátelských akcí; zdůrazňuje, že mezinárodní společenství nese odpovědnost za to, aby ukončilo beztrestnost a případy hrubého porušování, které jsou páchány v některých zemích;

61. vyjadřuje hluboké znepokojení v souvislosti s využíváním sexuálního a genderově podmíněného násilí jakožto válečné zbraně; připomíná, že sexuální trestné činy a genderově podmíněné násilí jsou považovány Římským statutem za válečné zločiny, zločiny proti lidskosti nebo základní prvky genocidy či mučení; vyzývá ke společnému postupu s cílem ukončit používání sexuálního násilí jako válečné zbraně; vítá rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2467 o sexuálním násilí souvisejícím s konflikty a všechny související rezoluce Rady bezpečnosti OSN počínaje rezolucí č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti, která potvrzuje závazek Rady bezpečnosti OSN předcházet používání sexuálního násilí jako válečné a teroristické taktiky za využití všech prostředků, které má k dispozici, včetně sankcí a dalších cílených opatření proti pachatelům takových činů; zdůrazňuje, že je nutné zajistit veškerou nezbytnou bezpečnou zdravotní a psychologickou pomoc a služby ženám znásilněným ve válce, a to včetně bezpečného přerušení těhotenství, jak stanoví mezinárodní humanitární právo; vyzývá EU, aby bojovala proti beztrestnosti za porušování sexuálních a reprodukčních práv v konfliktech a podporovala práva žen a dívek na pravdu, účinnou nápravu a odškodnění za porušení těchto práv; dále vítá skutečnost, že dne 30. října 2019 OSN vytvořila Globální fond pro oběti sexuálního násilí souvisejícího s konflikty s cílem pomoci těmto osobám v přístupu k odškodnění;

62. bere na vědomí hodnotící zprávy OSN týkající se úsilí o prosazování práva a nápravu sexuálního vykořisťování a zneužívání ze strany zaměstnanců Organizace spojených národů a přidružených pracovníků během operací k udržení míru; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby OSN, členské státy EU a orgány evropské společné bezpečnostní a obranné politiky neprodleně a s co největší rozhodností prošetřily, stíhaly a odsoudily každého zaměstnance orgánů OSN, členského státu či EU, který se dopustil sexuálního násilí; připomíná potřebu reformy příslušných struktur tak, aby byla ukončena beztrestnost zaměstnanců OSN a EU, a také vytvořením funkčních a transparentních mechanismů dohledu a odpovědnosti; považuje za nepřijatelné, že právní kroky v souvislosti s údajným zneužíváním zůstávají v současné době čistě dobrovolné a závislé na zemi, která vyslala vojenské jednotky; je přesvědčen o tom, že tyto závažné trestné činy lze omezit a lze jim předejít prostřednictvím školení a vzdělávání; připomíná, že je naléhavě nutné těmto trestným činům v budoucnu předcházet, a to i s ohledem na obnovení důvěry místního obyvatelstva v mezinárodní operace k udržení míru;

63. zdůrazňuje spojitost mezi případy porušování lidských práv a velmi rozšířenou beztrestností a nevyvozováním odpovědnosti v regionech a zemích, které jsou dotčeny konflikty nebo je pro ně charakteristické politicky motivované zastrašování, diskriminace, obtěžování a fyzické napadání, únosy, policejní brutalita, svévolné zatýkání a případy mučení a zabíjení; žádá EU, aby podpořila opatření zaměřená na potírání beztrestnosti a posílení odpovědnosti v zemích, v nichž dynamika beztrestnosti odměňuje ty, kdo nesou největší odpovědnost, a oslabuje oběti;

64. vyjadřuje politování nad tím, že bylo nutné pozastavit činnost laureátky Sacharovovy ceny paní Aun Schan Su Ťij ve Společenství Sacharovovy ceny, avšak zároveň toto rozhodnutí vítá jako reakci na to, že se nepostavila proti probíhajícím zločinům páchaným na komunitě Rohingyů v Myanmaru a akceptovala je;

65. vyjadřuje znepokojení nad tím, že ve jménu boje proti nelegálním drogám dochází k mimosoudním popravám, mučení a jinému porušování lidských práv; připomíná, že boj proti trestné činnosti neospravedlňuje žádné porušení lidských práv, a vyzývá ke shromažďování osvědčených postupů zahrnujících minimalizaci škod na základě právního státu;

66. oceňuje práci a příspěvek k boji proti beztrestnosti zvláštní zpravodajky OSN pro mimosoudní, zrychlené a svévolné popravy Agnès Callamardové při provádění vyšetřování podezřelých případů mimosoudních vražd v roce 2019, jako byla například vražda novináře Džamála Chášukdžího, přičemž byla vystavena zastrašování a vyhrožování;

67. podporuje reformy soudnictví s cílem zajistit jeho nestrannost a nezávislost, včetně řešení otázek spojených s přijímáním a jmenováním soudců, korupcí a genderovými předsudky v soudnictví;

68. vyzývá k urychlenému přijetí a zavedení autonomního, flexibilního a reakceschopného globálního mechanismu sankcí EU v oblasti lidských práv, tzv. Magnitského zákona EU, jako zásadní součásti stávajícího souboru nástrojů EU v oblasti lidských práv a zahraniční politiky, který by posílil úlohu EU jako globálního činitele v oblasti lidských práv a umožnil cílené sankce proti jednotlivcům a státním i nestátním aktérům a dalším subjektům odpovědným nebo spoluodpovědným za závažné porušování lidských práv, včetně aktů systematické korupce souvisejících se závažnými případy porušování lidských práv; vítá přijímání globálních sankčních mechanismů v oblasti lidských práv ve stále více zemích; zdůrazňuje, že je důležité, aby byl tento systém v souladu s mechanismem EU pro soudní přezkum; zdůrazňuje, že je nezbytné přidělit tomuto mechanismu dostatečné zdroje, které umožní jeho účinné provádění; vyzývá ke zřízení poradního výboru na úrovni EU s účastí Parlamentu; zdůrazňuje, že takovýto mechanismus přispěje k boji proti porušování lidských práv, boji proti beztrestnosti a ochraně aktivistů a obhájců v oblasti lidských práv po celém světě, a znovu potvrzuje, že je důležité, aby Evropská unie účinným způsobem prosazovala sankce v oblasti lidských práv, a uplatňovala proto hlasování kvalifikovanou většinou; vítá, že Rada přijala rozhodnutí o cílených omezujících opatřeních v zájmu odrazování od kybernetických útoků, které představují vnější hrozbu pro EU nebo její členské státy, a pro účely reakce na takové útoky;

69. domnívá se, že celosvětová pandemie onemocnění COVID-19 by neměla sloužit jako záminka k oslabování sankčních režimů; zdůrazňuje však, že sankce by neměly bránit poskytování humanitární pomoci, včetně lékařské pomoci, v souladu s mezinárodním humanitárním právem;

Obránci lidských práv

70. odsuzuje zabíjení, svévolné zadržování, mučení, pronásledování, obtěžování, zastrašování, vydírání, dálkové digitální a fyzické sledování obránců lidských práv, jejich rodin a právníků, jakož i těch, kteří je podporují a sympatizují s nimi, a pomlouvačné kampaně proti těmto osobám; s velkým znepokojením poukazuje na to, že se zvýšil počet obránců lidských práv v oblasti půdy a životního prostředí, kteří byli v roce 2019 násilně napadeni nebo zavražděni za to, že se zasazovali o ochranu přírodních zdrojů a práv jednotlivců na život v bezpečném a zdravém prostředí; konstatuje, že v některých částech světa tyto útoky dosáhly nebezpečné úrovně; zdůrazňuje v této souvislosti, že obránci lidských práv jsou obzvláště zranitelní a potřebují dostatečnou ochranu k tomu, aby mohli provádět svou důležitou činnost, aniž by byli obtěžováni nebo stíháni; zdůrazňuje úlohu, kterou mohou náboženské organizace sehrávat při řešení humanitárních krizí, prosazování míru, spravedlnosti a dodržování lidských práv, při řešení nenásilí a vystupování jako zprostředkovatelé v jednáních o řešení sporů;

71. je obzvláště znepokojen rostoucím počtem rozsudků vynášených bez záruky zajištění minimálních norem pro spravedlivé soudní řízení, které vyžaduje mezinárodní právo; vyzývá EU, aby nadále využívala spolupráci a diplomacii s cílem zajistit, aby bylo každému zajištěno právo na spravedlivé soudní řízení;

72. vyzývá k ukončení všech útoků proti obráncům lidských práv, propuštění všech svévolně zadržovaných a k tomu, aby byly odpovědné osoby pohnány k odpovědnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby na vysoké úrovni rozvinuly strategickou vizi, která zabrání růstu globálních útoků namířených proti obráncům lidských práv, a to i prostřednictvím přijetí důrazných závěrů Rady EU pro zahraniční věci, v nichž by ministři zahraničí vyzvali ke globálním opatřením EU na ochranu obránců lidských práv; vyzývá orgány EU, aby posílily svou podporu obránců lidských práv jako klíčovou a nedílnou součást vnější politiky Unie v oblasti lidských práv; zdůrazňuje, že základními prováděcími prvky této politiky jsou politický dialog a jednání s orgány zemí mimo EU, pozorování soudních procesů, setkávání s obránci lidských práv při návštěvách příslušných zemí, návštěvy zadržovaných obránců lidských práv, podpora při přemístění a veřejná prohlášení; vyzývá EU a její členské státy, aby zintenzivnily své úsilí tím, že budou jednat jednotnějším způsobem a budou používat tyto nástroje soudržně a jednotně bez ohledu na to, o kterou zemi jde, v případech, kdy dojde k porušení práv obránců lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby v této souvislosti vydávaly každoroční závěry Rady o obráncích lidských práv, v nichž vyhodnotí opatření, která v souvislosti s obránci lidských práv přijaly, a stanoví vůči nim strategické závazky na nejvyšší úrovni; zdůrazňuje pokračující činnost Parlamentu a jeho podvýboru pro lidská práva v roce 2019 s cílem podpořit obránce lidských práv a upozornit na jejich situaci, včetně laureátů Sacharovovy ceny a kandidátů na tuto cenu, zejména pokud jsou v nebezpečí nebo čelí porušování svých práv;

73. vyzývá EU, aby obránkyním lidských práv, které se potýkají s genderově podmíněným násilím, zaručila přístup k ochranným mechanismům a ke zdrojům, aby je politicky podporovala, zvýšila finanční prostředky pro nezávislé organizace občanské společnosti, které prosazují práva žen a dívek, a aby jako přílohu k obecným zásadám EU týkajícím se obránců lidských práv přijala soubor nástrojů, který by poskytl praktická opatření umožňující EU lépe uspokojit potřeby obránkyň lidských práv po celém světě;

74. vyzývá EU a její členské státy, aby výrazněji usilovaly o propuštění uvězněných obránců lidských práv, včetně typických případů uvězněných obránců lidských práv, které ilustrují způsob, jakým represivní vlády po celém světě soustavně zneužívají právní předpisy ve snaze obránce lidských práv očernit a umlčet; zdůrazňuje, že mezi tyto případy patří i nositelé a finalisté Sacharovovy ceny Evropského parlamentu;

75. naléhavě vyzývá delegace EU a zastoupení členských států, aby nadále používaly veřejnou diplomacii a iniciativy pro upozorňování na jednotlivé případy obhájců lidských práv a případně usnadnily vydávání mimořádných víz a poskytovaly dočasné útočiště v členských státech EU;

76. vyzývá EU a její členské státy, aby zlepšily přístup k vízům EU pro krátkodobé přemístění obránců lidských práv, zejména tím, že do příručky EU o vízech začlení pokyny pro snazší vydávání víz obráncům lidských práv a jejich rodinným příslušníkům, a aby usilovaly o změny právních předpisů týkajících se víz, zejména vízového kodexu;

77. vítá obnovení mechanismu EU na ochranu obránců lidských práv ProtectDefenders.eu v listopadu 2019 na další tři roky; připomíná význam tohoto mechanismu vzhledem k rostoucím potřebám a rozmanitosti problémů, kterým obránci lidských práv čelí; vyzývá k posílení tohoto mechanismu a jeho neustálému přehodnocování v souladu s jeho potřebami;

Práva žen a rovnost pohlaví

78. vyzývá Komisi a členské státy, aby soudržným způsobem prováděly strategii pro rovnost žen a mužů, a to jak v rámci EU, tak mimo ni, a aby přijímaly efektivní a konkrétní opatření v boji proti odmítavému postoji vůči právům žen, rovnosti žen a mužů a sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům;

79. připomíná, že sexuální a reprodukční zdraví a práva a přiměřená sexuální výchova jsou lidskými právy; vyzývá EU a členské státy, aby znovu potvrdily nezcizitelné právo žen na tělesnou integritu, důstojnost a samostatné rozhodování a aby prosazovaly univerzálnost a nedělitelnost všech lidských práv za všech okolností a bránily a podporovaly zejména ta, která jsou nejvíce ohrožena, jako sexuální a reprodukční zdraví a práva;

80. vítá závěry předsednictví Rady o akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve vnějších vztazích na období 2021–2025 (akční plán pro rovnost žen a mužů III) se silnými závazky a opatřeními v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, které podpořilo 24 členských států; v této souvislosti vyzývá k posílení podpory EU pro země mimo EU, zejména pro země usilující o přistoupení a pro sousední země, které zavádějí nové politiky a legislativní změny s cílem uvést vnitrostátní právní rámce do souladu s mezinárodními závazky a závazky v oblasti cílů udržitelného rozvoje, které se týkají práv žen a rovnosti pohlaví, chránit obránkyně lidských práv, prosazovat sexuální a reprodukční zdraví a práva žen, poskytovat mladým lidem vědecky podloženou, komplexní a přiměřenou sexuální výchovu, která dívkám a mladým ženám umožní bezpečný přechod do dospělosti, a předcházet sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí a mrzačení ženských pohlavních orgánů a jiným škodlivým praktikám, včetně předčasných a nucených sňatků, a s tímto násilím a praktikami skoncovat;

81. dále vyzývá EU a členské státy, aby podporovaly rovnost žen a mužů a sexuální a reprodukční zdraví a práva v rámci veškeré své vnější činnosti, a to i na mnohostranných a dvoustranných fórech, a věnovaly zvláštní pozornost marginalizovaným či zranitelným skupinám, jakou jsou LGBTI osoby, a usilovaly o zajištění všeobecné zdravotní péče prostřednictvím souvisejících intervencí v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a HIV;

82. vybízí k tomu, aby se šlo nad rámec pouhého řešení základních příčin strukturální nerovnosti mezi ženami a muži, a to zaručením rovných příležitostí a posílením účasti žen;

83. poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou rodiče moci dále profesně rozvíjet;

84. vyzývá členské státy, aby přijaly společný přístup a aby spolupracovaly s mezinárodními institucemi s cílem získat nové srovnatelné a rozčleněné údaje a vypracovat cílenou politiku a legislativní intervence pro boj proti porušování lidských práv, a vyzývá Komisi, aby zahrnula závazky a kritéria pro vymýcení praktik mrzačení ženských pohlavních orgánů do svých jednání o spolupráci a dohod s dotčenými státy;

85. připomíná, že Istanbulská úmluva, jakožto první všeobecně závazná smlouva o boji proti násilí páchanému na ženách a dívkách a domácímu násilí, stanoví referenční hodnoty pro mezinárodní normy, které je třeba ratifikovat a uplatňovat; znovu opakuje, že přistoupení EU k Istanbulské úmluvě bylo uznáno za klíčovou prioritu strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025; vyzývá EU a všechny její členské státy, které tak dosud neučinily, aby co nejdříve ratifikovaly a provedly Istanbulskou úmluvu; požaduje, aby EU spolupracovala s dalšími zeměmi s cílem posílit jejich opatření v oblasti vzdělávání, zdravotní péče a sociálních služeb, shromažďování údajů, financování a programování, a celosvětově tak zlepšit prevenci sexuálního násilí a násilí na základě pohlaví i potírání těchto trestných činů;

86. zdůrazňuje, že migrantky a uprchlice a dívky, které potřebují ochranu, by měly být považovány za nositelky práv;

87. oceňuje pokrok dosažený v rámci iniciativy EU–OSN „Spotlight“; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby projekty financované v rámci této iniciativy usilovaly o řešení základních příčin porušování práv žen, včetně přetrvávání škodlivých genderových stereotypů;

Práva dítěte

88. opakuje svou výzvu EU a jejím členským státům, aby zintenzivnily spolupráci a dialog se zeměmi mimo EU a aby si jako prioritu stanovily práva dětí a jejich ochranu s cílem zajistit, aby práva dětí byla dodržována všude na světě a aby žádné dítě nebylo opomenuto; v této souvislosti naléhavě žádá EU a její členské státy, aby spolupracovaly s partnerskými zeměmi a přislíbily další finanční zdroje, zejména v rámci oficiální rozvojové pomoci, s cílem čelit globálním výzvám, pokud jde o zdraví a vzdělávání dětí, včetně práva na vzdělávání v mateřském jazyce, vymýcení dětské práce, boje proti násilí, pohlavnímu zneužívání a předčasným a nuceným sňatkům, obchodování s dětmi a vykořisťování dětí a náboru dětí do armády a jejich využívání v ozbrojených konfliktech, čímž už utrpěly miliony dětí; připomíná, že nejlepší zájem dítěte zahrnuje ochranu dítěte, péči o něj a jeho bezpečí v prostředí, kde může vyrůstat za potřebné podpory a ochrany a současně jsou uspokojovány jeho primární potřeby; zdůrazňuje, že vzdělání je klíčovým nástrojem v boji proti diskriminaci a násilí páchanému na dětech; vyzývá k přijetí opatření, která by usnadnila přístup dětí ke vzdělání;

89. vítá pozornost věnovanou opatřením EU na ochranu a prosazování práv dítěte u příležitosti 30. výročí vzniku Úmluvy OSN o právech dítěte a opakuje svou výzvu Komisi, aby prozkoumala, jak může EU jako orgán přistoupit k Úmluvě OSN o právech dítěte;

Práva osob se zdravotním postižením

90. vítá ratifikaci Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a opčního protokolu k této úmluvě v roce 2019; zdůrazňuje, že je důležité plně zohledňovat specifické potřeby osob se zdravotním postižením; vyzývá EU, aby do své vnější činnosti a politiky rozvojové pomoci začlenila boj proti diskriminaci na základě zdravotního postižení, spolu s bojem za rovný přístup na trh práce a přístup ke vzdělávání a odborné přípravě, a aby prosazovala řešení, která osobám se zdravotním postižením usnadní fungování ve společnosti; znovu připomíná význam účinného provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením ve všech příslušných politikách EU jak ze strany členských států, tak ze strany orgánů EU, zejména s ohledem na závazky EU v oblasti humanitární pomoci a mezinárodní spolupráce; zdůrazňuje, že je důležité zabránit diskriminaci a že je třeba důvěryhodným způsobem prosazovat zásadu všeobecné přístupnosti a zajistit dodržování veškerých práv osob se zdravotním postižením;

Práva leseb, gayů, bisexuálů a transgender a intersexuálních osob

91. odsuzuje stigmatizaci, svévolné zadržování, mučení, pronásledování a zabíjení LGBTI osob i podněcování k násilí namířeného proti nim; považuje za politováníhodné, že dochází k narůstání rozdílů ve vývoji mezi zeměmi, které směřují k lepší ochraně práv LGBTI osob, zejména prostřednictvím dekriminalizace homosexuality, a zeměmi, které podkopávají jejich práva a nechávají volný prostor pronásledování, diskriminaci a stigmatizaci LGBTI osob; domnívá se, že by násilné praktiky a činy vůči jednotlivcům na základě jejich skutečné i domnělé sexuální orientace, genderové identity nebo vyjádření či pohlavních znaků neměly zůstat nepotrestány a je nutné je vymýtit;

92. vyzývá EU, aby hrála vedoucí úlohu při obraně lidských práv LGBTI osob a v potírání diskriminace a stigmatizace těchto osob, tzv. konverzní terapie, mrzačení pohlavních orgánů a nucené sterilizace transgender osob; dále vyzývá EU, aby využila všech diplomatických nástrojů, které má k dispozici, aby se zasadila o dekriminalizaci pohlavního styku partnerů stejného pohlaví po vzájemném souhlasu a aby šla příkladem v boji proti násilí a diskriminaci na základě sexuální orientace, genderové identity, genderového vyjádření a pohlavních znaků tím, že bude účinně provádět novou strategii pro rovnost LGBTI+ osob, a to v rámci EU i mimo ni; vyzývá EU a její členské státy, aby důkladně a důsledně prováděly obecné zásady EU pro prosazování a ochranu požívání veškerých lidských práv LGBTI osobami ve všech svých vnějších politikách;

93. poukazuje na to, že pandemie COVID-19 tvrdě zasáhla komunity LGBTI, a to z důvodu nárůstu domácího násilí páchaného na LGBTI osobách, které byly nuceny dodržovat karanténu nebo se vrátit do diskriminujících rodin a domácností, vedla k nárůstu nezaměstnanosti a bezdomovectví, nedostupnosti života zachraňující léčby, jako jsou služby v oblasti boje proti HIV a zdravotní péče v oblasti změny pohlaví, a vedla k nárůstu počtu případů, kdy byly osoby LGBTI stavěny do role obětních beránků; žádá, aby byly osoby LGBTI začleněny do programů na zmírnění následků pandemie COVID-19;

Původní obyvatelstvo

94. je vážně znepokojen utrpením a zranitelností komunit původních obyvatel a jednotlivců, které vyplývají mimo jiné z důsledků změny klimatu, pandemie COVID-19, ztráty půdy a obživy v důsledku činnosti podniků a souvisejících negativních dopadů; vyjadřuje politování nad skutečností, že původní obyvatelé po celém světě i nadále čelí všeobecně rozšířené a systematické diskriminaci a pronásledování, včetně nuceného vysídlování, svévolného zatýkání a zabíjení obránců lidských práv a zastánců ochrany půdy; doporučuje, aby EU a její členské státy začlenily odkazy na původní obyvatelstvo a práva obsažená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel do příslušných a nově vznikajících rámců náležité péče a zajistily, aby nadnárodní společnosti byly v případě porušení svých závazků hnány k odpovědnosti;

95. opakuje svou výzvu EU, jejím členským státům a jejich partnerům v mezinárodním společenství k přijetí všech opatření nezbytných k uznání, ochraně a prosazování práv původního obyvatelstva, včetně práva na vlastní jazyk, půdu, území a přírodní zdroje; vítá činnost, kterou v tomto směru vyvíjí občanská společnost a nevládní organizace; znovu potvrzuje, že je třeba vytvořit mechanismus pro stížnosti, jehož prostřednictvím se budou podávat stížnosti týkající se porušování a zneužívání práv původních obyvatel v důsledku činnosti nadnárodních podniků; připomíná své rozhodnutí jmenovat stálého zpravodaje pro původní obyvatele v Parlamentu, jehož úkolem bude monitorovat situaci původních obyvatel v oblasti lidských práv; vyzývá státy, aby ratifikovaly ustanovení Úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 ze dne 27. června 1989 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;

96. naléhavě vybízí vlády, aby prováděly rozvojové a environmentální politiky, které uznávají hospodářská, sociální a kulturní práva původních a místních obyvatel a tyto obyvatele začleňují, a to v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN;

Rasismus, diskriminace, xenofobie a související nesnášenlivost

97. vítá skutečnost, že Rada v roce 2019 přijala obecné zásady EU v oblasti lidských práv o zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby využily veškeré nástroje, které mají k dispozici, aby zajistily, že osoby odpovědné za porušování práv na základě diskriminace z důvodu rasy, kasty (práce a původu), náboženství, etnického původu či národnosti jsou volány k odpovědnosti;

98. s velkým znepokojením bere na vědomí rozsah a důsledky kastovní hierarchie, diskriminace na základě příslušnosti k určité kastě a pokračující porušování lidských práv z těchto důvodů, včetně odpírání přístupu k právnímu systému nebo zaměstnání, pokračující segregace, chudoby a stigmatizace, překážek z důvodu příslušnosti ke kastě, pokud jde o výkon základních lidských práv a usnadnění lidského rozvoje; opakuje svůj požadavek na vypracování politiky EU v oblasti diskriminace na základě příslušnosti k určité kastě; opětovně vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily své úsilí a podpořily iniciativy na úrovni OSN a v delegacích a misích EU ve třetích zemích s cílem odstranit diskriminaci na základě příslušnosti k určité kastě;

99. připomíná, že je důležité aktivně podporovat inkluzivní a protirasistické iniciativy, zejména vzhledem k celosvětovému nárůstu počtu xenofobních a rasistických útoků v kontextu zvýšeného tlaku na uplatňování sociální spravedlnosti, které se staly podnětem k vlně celosvětových protestů;

100. znovu opakuje zásadní úlohu vzdělávání při odstraňování předsudků a stereotypů, při podpoře tolerance, porozumění a rozmanitosti a zdůrazňuje, že vzdělávání je klíčovým nástrojem k ukončení strukturální diskriminace a rasismu v naší společnosti; vyzývá členské státy, aby ve všech oblastech podporovaly antidiskriminační politiky; domnívá se, že boj proti rasismu je horizontální otázkou a že by měl být zohledněn ve všech oblastech politiky Unie;

101. vyzývá všechny delegace EU a jejich kontaktní místa pro lidská práva, aby důsledně plnily svou povinnost vyhodnocovat a analyzovat situaci v oblasti nediskriminace a získané informace prezentovaly ve strategiích EU v oblasti lidských práv a demokracie pro jednotlivé země v kapitole týkající se nediskriminace a vyloučení, jakož i v jejích příslušných oddílech věnovaných konkrétním důvodům diskriminace nebo diskriminovaným skupinám; zdůrazňuje, že aktualizace situace v oblasti nediskriminace ve výročních zprávách o provádění strategií v oblasti lidských práv a demokracie pro jednotlivé země a ve zprávách vedoucích misí jsou zásadní pro přípravu dialogů o lidských právech a jejich informovanost a že pokyny rovněž uvádí, že EU musí vybízet k aktivní účasti občanské společnosti v mnohostranných fórech a mechanismech a podporovat ji, a to v souvislosti s diskriminací založenou na kastě (práce a původu);

Národnostní, etnické a jazykové menšiny

102. s politováním konstatuje, že řada zemí navzdory svým mezinárodním povinnostem a závazkům chránit menšiny uplatňuje politiku nucené asimilace národnostních, etnických a jazykových menšin a nezohledňuje jejich základní a lidská práva;

103. vyzývá vlády partnerských zemí EU, aby dodržovaly základní lidská práva národnostních, etnických a jazykových menšin a v zájmu zachování kultur a diverzity respektovaly jejich kulturu, jazyk, náboženství, tradice a dějiny; připomíná, že je zapotřebí naplňovat povinnosti a závazky, které státy přijaly v rámci mezinárodních smluv a dohod, a dodržovat doporučení Rady Evropy;

Svoboda myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení

104. je zděšen množstvím vražd, útoků a činů pronásledování, diskriminace, obtěžování a podněcování k nepřátelství, k nimž došlo, a množstvím omezení práv, která byla v roce 2019 uvalena na jednotlivce a skupiny z důvodu jejich náboženského vyznání, přesvědčení, ateismu či agnosticismu; znovu potvrzuje svou podporu obětem násilí na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení a svůj závazek toto násilí vymýtit; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost situaci pronásledovaných náboženských skupin ve světě, které čelí diskriminaci, vyhrožování, zákonům proti rouhání, zákonům proti konverzi, demolici míst bohoslužeb, násilí, zotročování, znásilňování, násilným zmizením, popravám a genocidě; poukazuje na to, že je nutné věnovat zvláštní pozornost mimo jiné situaci pronásledovaných křesťanů na celém světě, kteří představují převážnou většinu náboženských skupin čelících diskriminaci, násilí a smrti;

105. dále vyjadřuje znepokojení nad zneužíváním a instrumentalizací náboženství k podrývání jiných lidských práv, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv LGBTI osob; vyjadřuje politování nad skutečností, že některé země již uplatňují nebo prosazují trestněprávní předpisy, které stanovují postihy za rouhání, konverzi nebo odpadlictví od víry; zdůrazňuje, že právo na svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení zahrnuje i právo nemít víru, zastávat teistické, neteistické, agnostické a ateistické přesvědčení a právo odstoupit od víry;

106. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby prováděly obecné zásady EU na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení; znovu vyzývá Radu a Komisi, aby provedly transparentní a komplexní posouzení účinnosti a přidané hodnoty postoje zvláštního vyslance před zahájením procesu obnovení jejich mandátu a postoje ze strany Komise; trvá na tom, aby na jejich práci byly po provedení posouzení poskytnuty dostatečné zdroje s cílem zvýšit účinnost EU v této oblasti; vyjadřuje politování nad zpožděním při provádění tohoto posouzení; vyzývá Komisi, aby zajistila transparentnost při jmenování, mandátu, činnostech a oznamovacích povinnostech příštího zvláštního vyslance a aby zajistila jeho závazek k univerzálnosti, nedělitelnosti a vzájemné závislosti všech lidských práv a evropských hodnot; připomíná Komisi, že je třeba dostatečně podpořit institucionální mandát, kapacitu a povinnosti zvláštního vyslance;

107. vítá globální výměnu informací o náboženství ve společnosti, kterou zahájila vysoká představitelka, místopředsedkyně v Bruselu dne 6. září 2019; doporučuje však, aby byla věnována stejná pozornost vztahům v rámci jednoho náboženství a vztahům mezi různými náboženstvími; v této souvislosti vyzývá k rozvoji podpory EU pro dialog v rámci jednoho náboženství na místní úrovni s cílem bojovat proti extremismu a nenávistným výrokům; dále požaduje, aby cíle podpory a ochrany svobody myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení byly začleněny do širší škály činností EU souvisejících s lidskými právy;

108. připomíná význam, který přikládá akademické svobodě, a naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby zintenzivnily své diplomatické úsilí prostřednictvím dvoustranného a mnohostranného zapojení v souvislosti s hrozbami nebo útoky na akademickou svobodu ze strany státu a nestátních subjektů, zejména násilnými útoky na instituce a členy vysokoškolské komunity, jakož i diskriminačními politikami či praktikami, nepřiměřenými omezeními nebo tlakem na výzkum nebo projevy a neoprávněným stíháním nebo zadržováním; vyzývá ESVČ a Komisi, aby přehodnotily stávající mechanismy podpory a ochrany obránců lidských práv s cílem rozvíjet kapacity pro identifikaci a poskytování pomoci, včetně ochrany a podpory v mimořádných situacích, v případech, kdy dochází k útokům na akademickou svobodu; žádá Komisi, aby zajistila nadále vysokou úroveň podpory Evropského meziuniverzitního centra pro lidská práva a demokratizaci a Globálního kampusu pro lidská práva a demokracii jako stěžejního nástroje podpory EU, pokud jde o vzdělávání v oblasti lidských práv na celém světě;

Svoboda projevu, svoboda sdělovacích prostředků a právo na informace

109. odsuzuje zabíjení, únosy, věznění, obtěžování a zastrašování mnoha novinářů, bloggerů a oznamovatelů a útoky proti nim, včetně fyzických útoků a útoků za pomoci soudních prostředků, a kontrolu nebo odpojení internetu a sdělovacích prostředků; připomíná, že svoboda projevu a svoboda sdělovacích prostředků představují základ demokratické společnosti; uznává význam práva na informace v moderních společnostech, a to i v mateřském jazyce všech etnických komunit, a úlohu, kterou hrají všechny formy komunikace při rozvoji kultury pluralismu; připomíná, že by se sdělovací prostředky měly řídit zásadou nediskriminace;

110. odsuzuje pokusy některých režimů a orgánů o odstranění nebo omezení práv na svobodu projevu nebo svobodu sdělovacích prostředků, které nezákonně zdůvodňují jako nezbytné pro účely posílení bezpečnosti nebo veřejného zdraví nebo boje proti terorismu, pomluvám, urážkám nebo rouhání; zdůrazňuje novou vlnu cenzury některých vlád, které používají boj proti falešným zprávám během pandemie COVID-19 jako záminku;

111. odsuzuje dezinformační a propagandistické útoky zaměřené na delegitimizaci hodnot, které EU prosazuje, a na menšiny; je mimořádně znepokojen nárůstem nenávistných verbálních projevů a podněcováním k násilí v on-line i off-line komunikaci, neboť představují přímou hrozbu právnímu státu a hodnotám zakotveným v lidských právech; konstatuje, že zvýšená sociální a politická polarizace, kterou posilují algoritmy sociálních médií, které používají metody mentálního ovlivňování, podporuje radikalismus a zcela brání kritickému myšlení, znemožňuje dialog a připravuje cestu k extremismu;

112. doporučuje, aby byly zavedeny nejlepší možné mechanismy ochrany proti šíření dezinformací a nepřátelské propagandy tím, že na úrovni EU i na mezinárodní úrovni bude vypracován právní rámec k boji s hybridními hrozbami, mezi něž patří i kybernetické útoky a informační válka; i nadále podporuje iniciativy, které pomáhají rozlišovat mezi falešnými zprávami nebo propagandistickými dezinformacemi a informacemi získanými v rámci skutečné a nezávislé práce novinářů;

113. zdůrazňuje případy koncentrace sdělovacích prostředků v rukou jednotlivců, jakož i nedostatečnou transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků, což omezuje pluralitu, která je nezbytná pro přístup k nezkresleným informacím;

114. důrazně odsuzuje neodůvodněná soudní řízení proti novinářům s cílem je finančně zruinovat a umlčet je, zejména v případech korupce; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit platformy poskytující včasné varování v případě, že jsou novináři ohroženi, a také platformy zajišťující ochranu jejich práce, aby spolupracovníci mohli pokračovat v probíhajícím vyšetřování, aniž by ho museli přerušovat ze strachu z právních důsledků;

115. připomíná, že jakákoli omezení svobody projevu nebo svobody sdělovacích prostředků musí sloužit zákonnému cíli v souladu s mezinárodními závazky zakotvenými v článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;

116. vyzývá EU, aby vynaložila veškeré úsilí na ochranu svobody projevu, svobody sdělovacích prostředků a osob, které se za ni snaží zasazovat; vyzývá EU a její členské státy, aby odsoudily veškeré způsoby fyzického nebo soudního zastrašování, které se proti novinářům používají ve snaze je umlčet; naléhavě vyzývá zvláštního zástupce EU, aby věnoval zvláštní pozornost ochraně svobody, nezávislosti a pluralitě sdělovacích prostředků na celém světě; zdůrazňuje, že je důležité zajistit účinné a systematické uplatňování obecných zásad EU v oblasti lidských práv ohledně svobody projevu online a offline a pravidelné sledování jejich dopadu;

117. zdůrazňuje pokračující změny v mediálním prostředí a rostoucí využívání sociálních sítí po celém světě; zdůrazňuje výzvy a rizika, která tento vývoj představuje mimo jiné v oblasti porušování svobody projevu offline a online, cenzury, ochrany údajů, nenávistných výroků, obtěžování a bezpečnosti novinářů a oznamovatelů; vyzývá Komisi, aby sledovala politiky a postupy společností v oblasti sociálních médií, zejména jejich samoregulační nástroje, které mají dopad na uplatňování svobody projevu po celém světě, a případně předložila návrhy na změny politik nebo právních předpisů;

Trest smrti, mučení a jiné formy špatného zacházení

118. odsuzuje využívání mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení a trestu smrti, jež se nadále uplatňuje v mnoha zemích po celém světě; vyzývá země, které tak ještě neučinily, aby zavedly okamžité moratorium na trest smrti jakožto první krok k jeho zrušení; vítá pozitivní vývoj v roce 2019, kdy docházelo k oslabování politické podpory pro zachování trestu smrti v některých zemích, které jej dosud nezrušily; lituje však rozhodnutí některých vnitrostátních soudních orgánů, která vedla ke zvýšení počtu poprav ve srovnání s předchozími roky; vyzývá EU, aby i nadále systematicky odsuzovala používání trestu smrti a aby po celém světě prováděla komunikační kampaně proti trestu smrti; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby na všech mezinárodních fórech obhajovaly zrušení trestu smrti a zasazovaly se o co nejširší podporu tohoto postoje;

119. znovu potvrzuje svůj závazek zakázat mučení všude na světě, stát při obětech a hnát mučitele k odpovědnosti; vítá aktualizaci obecných zásad politiky EU vůči třetím zemím týkajících se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání; naléhavě žádá všechny členské státy a další země, které tak dosud neučinily, aby ratifikovaly Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a její opční protokol (OPCAT), jejíž 35. výročí vzniku jsme oslavili v roce 2019; uznává význam organizací občanské společnosti a obránců lidských práv v boji proti mučení a jiným formám špatného zacházení;

Boj proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi

120. požaduje důraznější mezinárodní reakci v oblasti odstranění moderního otroctví a obchodování s lidmi a jejich sítí se zavedením nových povinností náležité péče pro podniky, pokud jde o odhalování, vyhodnocování, eliminaci a zmírňování takových situací a jejich předcházení a spolupráci s úřady na zlepšení trestních politik proti obchodníkům s lidmi a těm, kteří využívají moderní otroctví nebo z něj mají užitek; připomíná, že tyto nepřijatelné pracovní podmínky ničí lidskou důstojnost a poškozují základní lidská práva; vyzývá státy, které tak dosud neučinily, aby ratifikovaly úmluvy Mezinárodní organizace práce týkající se boje proti výše zmíněným jevům a dětské práci;

Hospodářská, sociální a kulturní práva

121. vyzývá EU, aby posílila své úsilí v oblasti podpory a ochrany hospodářských, sociálních a kulturních práv prostřednictvím zahraniční politiky a vnější činnosti EU, zejména účinným využíváním doložek o lidských právech obsažených v mezinárodních dohodách, včetně ustanovení o práci, a investicemi do kultury a vzdělávání, které jsou nositeli dlouhodobých změn; vítá přijetí Úmluvy Mezinárodní organizace práce o násilí a obtěžování, která obsahuje nové a závazné mezinárodní pracovní normy, které jsou zásadní pro ochranu obětí násilí a obtěžování a vypovězení těchto jevů z oblasti práce; zdůrazňuje potřebu zvláštní ochrany pracujících matek, a to během jejich těhotenství i po něm, mimo jiné v souvislosti s jejich zdravím, mateřskou dovolenou a dávkami, ochranou zaměstnanosti a nediskriminací a kojením;

122. odsuzuje skutečnost, že k porušování zaměstnaneckých a odborářských práv stále dochází na celém světě, přičemž tyto případy se týkají především svobody sdružování, práva kolektivně vyjednávat, práva na informace, konzultace a účast a práva na kolektivní akce, jakož i práva na spravedlivou odměnu, důstojné pracovní podmínky a zdraví a bezpečnost na pracovišti;

123. připomíná, že přístup ke kultuře a vzdělávání jsou základními právy; bere na vědomí význam kulturní diplomacie k prosazování hodnot a míru a dodržování lidských práv; vyzývá EU, aby začlenila kulturu, vzdělávání a související práva do své politiky v oblasti lidských práv na poli vnějších vztahů;

Podnikání a lidská práva

124. vítá pokusy řady evropských společností provádět své politiky korporátní odpovědnosti ve snaze dodržovat lidská práva a uplatňovat řadu zavedených politik a právních předpisů, které mají podpořit nebo vyžadovat přístup náležité péče v jednotlivých členských státech; vyzývá společnosti se sídlem v EU, aby dostály své korporátní odpovědnosti a začaly dodržovat etická pravidla a normy přijaté v rámci jednotného trhu EU;

125. požaduje vytvoření povinného nástroje EU pro náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí, který bude vyžadovat, aby se společnosti aktivně podílely na určování, posuzování, zmírňování, prevenci a oznamování veškerých nepříznivých dopadů jejich podniků a dodavatelských řetězců na lidská práva, bude se vztahovat na právnické osoby, ředitele a vedoucí pracovníky v případě porušení lidských práv a poskytne obětem přístup ke spravedlnosti a nápravě; vítá oznámení, že návrh Komise bude zahrnovat systém odpovědnosti; vyzývá Komisi, aby zvážila, že přezkoumá možnosti zařadit do návrhu další druhy odpovědnosti, včetně trestní odpovědnosti za závažnější případy porušení;

126. doporučuje, aby byla do tohoto nástroje jako zvláštní součást začleněna zákonná povinnost řádné péče, aby se zabránilo využívání moderního otroctví a dětské práce ze strany podniků v jejich zámořských dodavatelských řetězcích; doporučuje, aby byl u nástroje náležité péče stanoven požadavek transparentnosti, která by obětem při podávání stížnosti usnadnila přístup k nápravě; vyzývá k zavedení účinných mechanismů na ochranu osob, které podávají stížnosti, před odvetnými opatřeními, včetně právních předpisů odrazujících od praxe strategických soudních procesů proti účasti veřejnosti; připomíná četné případy porušování lidských práv, k nimž může docházet v souvislosti s využíváním přírodních zdrojů;

127. zdůrazňuje, že je důležité, aby všechny země plně uplatňovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, a vyzývá ty členské státy EU, které dosud nepřijaly národní akční plány pro obchodní práva, aby tak co nejdříve učinily; vybízí EU a její členské státy, aby se konstruktivně účastnily činnosti mezivládní pracovní skupiny OSN pro nadnárodní korporace a jiné podniky s ohledem na lidská práva;

128. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit mezinárodní závazný nástroj, kterým bude možno v rámci mezinárodního práva v oblasti lidských práv regulovat činností nadnárodních korporací a jiných společností;

Nové technologie a lidská práva

129. je znepokojen tím, že v reakci na pandemii COVID-19 se využívá řada nástrojů založených na datech a nových technologiích; zdůrazňuje často přehlédnutelná rizika, která tyto nástroje představují, pokud jde o požívání základních svobod, zneužívání pravomocí a zvýšenou zranitelnost vůči kybernetickým útokům, pokud neexistují účinná technická a právní ochranná opatření; vyjadřuje znepokojení nad pokračujícím využíváním technologií k monitorování a omezování svobody projevu jakožto nástroje zastrašování; požaduje, aby EU jakožto lídr v oblasti stanovování globálních norem ochrany soukromí a údajů zavedla nové normy a osvědčené postupy jak pro použití v rámci EU, tak jako řešení, která budou napodobována po celém světě, s cílem zabránit potenciálně škodlivým účinkům nových nástrojů založených na datech;

130. připomíná své usnesení ze dne 27. února 2014 o používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi ([8]) a vyjadřuje trvající znepokojení nad používáním těchto letounů mimo mezinárodní právní rámec; opět vyzývá EU, aby urychleně vypracovala právně závazný rámec pro používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi s cílem zajistit, aby se členské státy v souladu se svými právními závazky nedopouštěly nezákonného cíleného zabíjení ani takovéto zabíjení neumožňovaly třetím státům; dále vyzývá Komisi, aby v budoucnu Parlament pravidelně a řádně informovala o všech případech, kdy jsou finanční prostředky EU využívány na projekty v oblasti výzkumu a vývoje v souvislosti s výrobou bezpilotních letounů; vyzývá k provádění posouzení dopadu na lidská práva v případě dalších projektů zaměřených na vyvíjení bezpilotních letounů; připomíná své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech ([9]); naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie a členské státy, aby zakázaly vývoj, výrobu a používání plně autonomních zbraní, které postrádají účinnou lidskou kontrolu nad zásadními funkcemi výběru a ataku cíle; trvá na tom, aby bylo zahájeno mezinárodní jednání o právně závazném nástroji, který by smrtící autonomní systémy bez smysluplné lidské kontroly zakázal; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby v tomto ohledu přijali společný postoj pro mezinárodní jednání;

([8]) Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 110.
([9]) Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

Středa 20. ledna 2021

Migranti a uprchlíci

131. naléhavě žádá vlády, aby své reakce založily na dodržování lidských práv a úctě k důstojnosti a zavedly řešení, která se budou zabývat zranitelností migrantů a uprchlíků a jejich potřebou ochrany v souladu se zásadami solidarity a partnerství a poskytnou jednoznačný výklad, pokud jde o vhodné a dostupné legální cesty pro migraci; vyzývá EU a členské státy, aby řešily základní příčiny migrace, které jednotlivce a rodiny vedou k tomu, aby opustili svou domovskou zemi, protože nemohou žít v důstojném a bezpečném prostředí;

132. znovu opakuje, že je třeba bojovat proti zločineckým organizacím a osobám zapojeným do obchodování s lidmi; vyjadřuje politování nad špatnou situací uprchlíků v uprchlických táborech, nad jejich špatnou perspektivou, dlouhými čekacími lhůtami pro vyřízení žádostí o azyl a problematickým přístupem k základní zdravotní péči a v případě dětí ke vzdělání; naléhavě vyzývá k nalezení alternativ k zadržování migrantů a uprchlíků, které by je nepřipravovaly o svobodu, a v tomto kontextu odmítá jakékoli nelidské či ponižující zacházení s migranty; zdůrazňuje, že při provádění povinných lékařských prohlídek je třeba dodržovat lidská práva, a zdůrazňuje, že všem žadatelům o azyl a migrantům musí být zaručen přístup k základním službám, včetně komplexní zdravotní péče; zdůrazňuje, že je důležité zachovat právo na azyl na celém světě;

133. vyzývá příslušné orgány členských států EU, aby jednaly s osobami, které žádají o postavení uprchlíka, s dobrou vůlí a péčí a v souladu se zásadami právního státu a aby podporovaly slučování rodin s cílem ukončit situace, v nichž jsou uprchlíci odděleni od svých blízkých příbuzných, zejména dětí;

Podpora demokracii

134. vyzývá EU, aby více podporovala demokratický občanský aktivismus, který od roku 2019 vzrostl v souvislosti se vzestupem populismu, nacionalismu a autoritářských režimů; vyzývá Komisi a Radu, aby posílily programy Unie na podporu demokracie na celosvětové úrovni tím, že budou podporovat prodemokratické procesy zdola nahoru, a budování institucionální odolnosti; v této souvislosti zdůrazňuje činnosti na podporu demokracie prováděné Parlamentem, včetně sledování voleb, mediace a programů odborné přípravy a poradenství, které je třeba přizpůsobit vyvíjející se situaci partnerských zemí se zohledněním kulturních a vnitrostátních reálií dotyčných třetích zemí, s cílem posílit s nimi dialog a partnerství; podporuje výzvu obsaženou v závěrech Rady ze dne 14. října 2019 o demokracii a v akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020-2024 k prosazování pružnějšího, inovativnějšího, dlouhodobého a vůči konfliktům citlivějšího přístupu k podpoře demokracie; vítá a v této souvislosti podporuje činnost nezávislých organizací, které fungují na základě základních hodnot Evropské unie a podporují přechod k demokracii ve světě;

135. zavazuje se, že bude podporovat větší transparentnost demokratických procesů, zejména financování politických a tematických kampaní různými nestátními aktéry;

o

o o

136. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi 75. zasedání Valného shromáždění OSN, předsedovi Rady OSN pro lidská práva, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vedoucím delegací EU.